

istraživačkog rada. Petogodišnji boravak na ovim univerzitetima je značajno bogatio njen akademski opus. Imajući ovo u vidu, može se zaključiti da kandidatkinja dr Teodora Stanković ispunjava sve uslove u skladu sa Zakonom o visokom obrazovanju Crne Gore, Statutom Univerziteta Crne Gore i Uslovima i kriterijumima za izbor u akademska i naučna zvanja da bude izabrana u naučno zvanje naučni saradnik za oblast Geopolitika na Institutu za napredne studije Univerziteta Crne Gore.

ANALIZA NAUČNOISTRAŽIVAČKOG (UMJETNIČKOG) RADA

Iz priložene liste referenci, može se zaključiti da je kandidatkinja dr Teodora Stanković svoj metodološki pristup u naučno-istraživačkom radu u značajnom dijelu izgrađivala na prestižnim univerzitetima i da je to bio proces koji je počeo krajem osnovnih studija i tekao tokom specijalističkih, magistarskih i doktorskih studija. Kao rezultat toga, do sada je publikovala četiri rada od čega je jedan rad u časopisu sa SSCI liste kategorisan kao Q1, drugi rad je u časopisu koji je kategorisan kao Q5, a ostala dva rada su prezentovana na međunarodnim konferencijama.

Osnovni cilj istraživanja u radu *EU-Russia competing interests in the Western Balkan countries with a comprehensive analysis of economic leverage* je uspostavljanje korelacije između konflikata i energetske politike EU i Rusije sa posebnim fokusom na ukrajinsku krizu i njenu eskalaciju, te refleksiju svega toga na Zapadni Balkan. Naime, razmatrani su geopolitički odnosi između EU i Rusije i njihova energetska i ekonomska međuzavisnost kroz liberalnu komponentu odnosa, te uticaj ove komponente na geopolitičku komponentu. Na bazi fluktuacije ovih komponenti data je analiza geopolitičkih relacija EU i Rusije, sa posebnim osvrtom na period od izbijanja ukrajinske krize do danas. Posebno interesantna je refleksija geopolitičkih odnosa EU i Rusije na region Zapadnog Balkana. Rad se bavi i analizom političke odluke EU da uspori integracije Zapadnog Balkana, čime je EU otvorila značajan prostor za politički upliv i uticaj Rusije. Rad daje originalni pristup ovom pitanju u smislu da su zaključci potkrijepljeni nizom ekonomskih indikatora i statističkih podataka. Podaci su korišćeni iz relevantnih baza podataka (Eurostat, Statista, UN Comtrade) pri čemu je način selektovanja i obrade autentičan i predstavlja poseban doprinos ovog rada. Treba naglasiti da pored niza interesantnih zaključaka, doprinos

rada je i originalni pristup ovoj problematici koji se može koristiti za naučne analize sličnih tema.

U radu *Middle East conflicts with a comprehensive approach toward stability and sustainable cooperation* je razmatran dio regiona Bliskog istoka kome pripadaju Irak i Sirija. Sukobi u ovom regionu su značajnim dijelom posljedica interesa velikih sila vezano za energetska pitanja. Irak je bogat energetskim izvorima u području u kojem žive Kurdi, dok je Sirija interesantna za tranzit energije od Saudijske Arabije ka EU. Pored faktora energije, nestabilnost ovog regiona je dobrim dijelom posljedica istorijskog i političkog nasljeđa koje je stvorilo probleme između različitih etničkih i vjerskih grupa, kao i neriješeno kurdsko pitanje. U tom smislu, značajan dio ovog rada je posvećen analizi situacije u ovim zemljama, kako bi se bolje shvatili uzroci etničkih tenzija, te na osnovu toga predložio model zasnovan na institucionalnom inženjeringu, koji bi mogao biti osnova za rješavanje konflikata. U modelu je posebno apostrofirana uloga EU zahvaljujući kojoj bi se ona mogla bolje globalno geostrateški pozicionirati, a ujedno obezbijediti i alternativne energetske resurse koji bi poboljšali njenu geopolitičku situaciju u odnosima sa Rusijom.

U radu *Migration problem in light of EU conservatism and a multi-layer solution approach* se analiziraju problemi migracija sa kojima se suočava EU, a koji su nastali kao posljedica geopolitičkih sukoba. Rad daje jedan sistematičan pristup po ovom pitanju. Naime, u radu su prvo postavljene teorijske osnove vezano za probleme migracija, a potom je dat fokus na migracije u Evropi. Poseban osvrt je dat na migrante sa Bliskog istoka, te na faktore koji limitiraju EU da uspostavi konzistentne migracione politike na nivou Unije. Rad se bavi višeslojnim pristupom koji može poslužiti kao model za ujednačeni pristup migracionom pitanju unutar Evropske unije. Istovremeno, primjena ovog modela omogućava ravnomjernu raspodjelu migranata unutar EU. Konačno, rad se bavi i kulturnom i političkom integracijom migranata unutar EU.

Čitajući pomenute radove kandidatkinje dr Teodora Stanković, može se zaključiti da zahvaljujući izgrađenom metodološkom pristupu pokazuje odlično poznavanje relevantne literature kao i sposobnost da je kombinuje sa sopstvenim pristupima i zaključcima. Time je dr Teodora Stanković ispoljila sposobnost da ostvari naučno-istraživačke rezultate koji kvalitativno i kvantitativno doprinose ispunjavanju svih uslova za izbor u naučno zvanje naučni saradnik.

II VERIFIKACIJA BODOVANJA

ZBIRNI PREGLED UKUPNOG BROJA REFERENCI PO OBLASTIMA DJELATNOSTI I BODOVA

DJELATNOST	Broj radova			Broj bodova		
	Prije izbora	Poslije izbora	Ukupno	Prije izbora	Poslije izbora	Ukupno
1. NAUČNOISTRAŽIVAČKI RAD		4	4		23	23
2. UMJETNIČKI RAD			-			-
3. PEDAGOŠKI RAD			-			-
UKUPNO		4	4		23	23

III MIŠLJENJE ZA IZBOR U ZVANJE

Rezimirajući prethodno navedeno, može se konstatovati da je dr Teodora Stanković ostvarila vrlo interesantne naučno-istraživačke rezultate, pri čemu je jedan dio tih rezultata publikovan u časopisu koji se nalazi na SSCI listi. Zahvaljujući metodološkom pristupu, koji je izgrađivala na prestižnim univerzitetima poput Univerziteta u Hajdelbergu, Univerziteta u Salzburgu, Univerziteta u Buenos Airesu i Univerzitetu u Ljubljani, ona je u naučno-istraživačkom radu pokazala zrelost u smislu ostvarenih rezultata i istraživačkih zaključaka. Konačno, uzimajući u obzir njene dosadašnje uspjehe i naučno-istraživački rad, može se konstatovati da kandidatkinja ispunjava sve uslove definisane Zakonom o visokom obrazovanju Crne Gore, Statutom Univerziteta Crne Gore i Uslovima i kriterijumima za izbor u akademska i naučna zvanja, te mi pričinjava zadovoljstvo da predložim Senatu Univerziteta Crne Gore da dr Teodoru Stanković **izabere u naučno zvanje naučni saradnik** na Institutu za napredne studije Univerziteta Crne Gore.

RECENZENT

Prof. dr Srđan Darmanović, redovni profesor
Fakultet političkih nauka, Univerzitet Crne Gore

REFERAT

Za izbor u akademsko zvanje za oblast: **Vinogradarstvo** na Biotehnički fakultet Univerziteta Crne Gore.

Konkurs je objavljen u dnevnom listu "Pobjeda" (www.zzzcg.me/jobs/j201762202779/) od 6.07.2022 godine. Na raspisani Konkurs javila su se dva kandidata: **DR SVETOZAR SAVIĆ i DR VESNA MARAŠ**.

KANDIDAT: DR SVETOZAR SAVIĆ

BIOGRAFIJA

-Šira naučna oblast – biotehnologija, uža naučna oblast – agronomija/vinogradarstvo

Obrazovanje

-Doktor nauka, oblast biotehnologija (2001), Poljoprivredni fakultet u Beogradu;

-Magistar nauka (1995), Poljoprivredni fakultet u Beogradu

-Dipl.inž. (1987), Poljoprivredni fakultet u Novom Sadu

Odabrane publikacije

Autor:

-četiri monografije (dvije prevedene na engleski i ruski jezik),

-jedne stručne knjige

-tri udžbenika za srednje stručne škole.

Koautor:

-tri naučno-stručne monografije.

Publikacije

Objavio preko 70 naučno-stručno članaka kod nas i u inostranstvu.

Nagrade, priznanja

Dobitnik Trinaestojulske nagrade, 2017

Dobitnik OIV (Kancelarija nagrade u Parizu, 2015).

Sertifikati, specijalizacije

-Specijalizacija (6 mjeseci, 2017), Bihemski fakultet, Ljubljana

(Poljoprivreda i hrana – genetski resursi),

-Ovlašteni degustator šire i vina (Ljubljana, 2010),

-Specijalizacija - (3 mjeseca) London, 2008, *Certificate in wine and spirits*, Wine and Spirits Education Trust),

-Ovlašteni degustator šire i vina (Zagreb, 2007),

-Environmental Chemistry and Engineering/Hemija i inženjerstvo

životne sredine (2005), Michigan State University, Institute of

International Health i Fogarty International Center Program on

Environmental Health

-Trenor za obuku nastavnika stručnog obrazovanja u Novoj

pedagogiji (2004):

-Moderna pedagogija u nastavi i učenju (2004) ; (ETF, European

training foundation)

-Savremeni didaktički pristupi u obrazovanju odraslih (ETF,

European training foundation) (2004).

-Specijalizacija (6 mjeseci, 2000), Poljoprivredni fakultet, Atina

(*Faculty of Agriculture – Amphelography institute*), usavršavanje

virus free vinove loze (*Vitis vinifera* L.)

Članstvo u različitim tijelima i udruženjima

-Član grupe eksperata za akreditaciju studijskih programa odnosno

reakreditaciju ustanova visokog obrazovanja u Agenciji za kontrolu i

obezbjedenje kvaliteta visokog obrazovanja (2019),

-Crnogorski delegat (2015-2018) u Komitetu visokih predstavnika

(CSO - Committee of Senior Officials) u programu COST (Evropska

saradnja u nauci i tehnologiji),

-Član Savjeta za visoko obrazovanje (2015-2017),

-Član Upravljačkog odbora (2015) INVO-HERIC (Visoko

obazovanje i istraživanje za inovacije i konkurentnost) koji finansira

Svjetska banka (2015).

-Delegat Crne Gore u Internacionalna organizacija za vinovu lozu i

vino u Parizu (Organisation Internationale De La Vigne Et Du Vin –

OIV) (2007-2013).

-Član tima za zaštitu životne sredine - opština Bar (2005).

-Član Odbora za poljoprivredu – CANU (2003).

Najvažnije aktivnosti

-Član Opštinske konsultantske grupe (2020-2025) za izradu

Strateškog plana razvoja opštine Bar

-Projekat CANU (2017-2020): Istorijat vinogradarstva Crne Gore

XVIII – XX vijek, (2017), Rukovodioc projekta dr Svetozar Savić

-Projekat CANU (2016-2020): Genetički resursi u poljoprivredi i

šumarstvu Crne Gore - GENRES, član tima dr Svetozar Savić

-Recenzent udžbenik za drugi razred ugostiteljsko-turističkih škola -

Restoraterstvo 2, 2017.

-Projekat izvrsnosti (INVO) – Genetski lozni resursi u Crnoj Gori,

Ljubljana (2017), Rukovodioc projekta dr Svetozar Savić.

-Član tima projekta „Vidovi održivog turizma u NP Skadarsko jezero

– u funkciji privrednog aktiviranja prirodnih i kulturnih resursa

(2013)

-Član Opštinske konsultantske grupe (2011) za izradu Strateškog

plana razvoja opštine Bar

-U saradnji sa Centrom za stručno obrazovanje kreirao „Program

obrazovanja za sticanje znanja i vještina iz somelijerstva“ koji je

Savjet za obrazovanje odraslih usvojio (2010), a Ministarstvo

prosvjete i nauke odobrilo.

-Vođa je tima (2008) koja je izradila Strategiju razvoja Opštine Bar.

-Njemačka korporacija za tehničku saradnju (GTZ) (2008)

Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede, Savjetodavna

služba za biljnu proizvodnju i Nacionalno udruženje vinogradara i

vinara angažuje ga kao eksperta u timu za izradu edukativnog

programa Vinski turizam

-Vođa tima koji je izradio je za Vladu Republike Crne Gore –

Direkcija za razvoj srednjih i malih preduzeća (2007), brošuru pod

nazivom “Započnite svoj sopstveni vinski biznis” namijenjenu

malim proizvođačima.

-Član savjeta za zaštitu životne sredine – opštine Bar (2007),

-Član tima koji je izradio (2006) analizu postojećeg stanja i

perspektive razvoja u okviru strategije „Crnogorska poljoprivreda i

Evropska unija“.

-Njemačka korporacija za tehničku saradnju (GTZ) (2006), angažuje

ga kao eksperta za edukaciju crnogorskih vinogradarsko-vinarskih

proizvođača.

PODACI O RADNIM MJESTIMA I IZBORIMA U ZVANJA

Izbor u naučna i akademska zvanja

-Naučni saradnik (2002), Institut za istraživanja u poljoprivredi –

Srbija, Beograd

-Viši naučni saradnik (2009) Biotehnički fakultet, Podgorica

-Docent (2017) Nezavisni univerzitet, Banja Luka, uža naučnu oblast

Trgovina, turizam i hotelijerstvo.

-Vanredni prof. (2022) Nezavisni univerzitet, Banja Luka, uža

naučnu oblast Trgovina, turizam i hotelijerstvo.

-Angažovan u akademskoj nastavi (2014-2021) Internacionalni

menadžment u hotelijerstvu, Budva.

-Angažovan u akademskoj nastavi (2010-2012), Fakultet za turizam,

Univerzitet Mediteran, Bar-Podgorica.

KVANTITATIVNO OCJENJIVANJE NAUČNO-ISTRAŽIVAČKE I STRUČNE BIBLIOGRAFIJE

1. NAUČNOISTRAŽIVAČKA DJELATNOST			
Autorske naučne monografije			
M1 Monografija međunarodnog značaja		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.		10	
2.		10	
M2 Poglavlje u monografiji međunarodnog značaja		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.		6	
2.		6	
M3 Monografija nacionalnog značaja		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1	Savić, S. (2016): Crnogorska ampelografija, CANU, Podgorica, str. 1-576.	4	4

2	Savić, S (2022): Istorija vinogradarstva Crne Gore (1700-2000), CANU, Podgorica, monografija je u izdavačkoj proceduri u CANU.	4	4
M4 Poglavlje u monografiji nacionalnog značaja		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.	Savić, S. et al. (2021): Genetički resursi u biljnoj proizvodnji Crne Gore CANU, Podgorica, str. 1-437.	2	0,18
Radovi u naučnim časopisima			
Q1 Rad u vodećem međunarodnom časopisu (časopis indeksiran na WoS listama, rangiran u prvih 25% časopisa)		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.		10	
2.		10	
Q2 Rad u eminentnom međunarodnom časopisu (časopis indeksiran na SCI/SCIE/SSCI/A&HCI listama, rangiran u prvih 50% časopisa)		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.		8	
2.		8	
Q3 Rad u međunarodnom časopisu (časopis indeksiran na SCI/SCIE/SSCI/A&HCI listama, rangiran u prvih 75% časopisa)		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.		6	
2.		6	
Q4 Rad u međunarodnom časopisu (ostali časopisi indeksirani na SCI/SCIE/SSCI/A&HCI listama)		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.		4	
2.		4	
Q5 Rad u međunarodnom časopisu koji nije indeksiran na SCI/SCIE/SSCI/A&HCI listama		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.	Savić, S., M. Vukotić, R. Manojlović, D. Mitrović (2009): Uticaj rezidbe i opterećenja čokota rodnim okcima na prinos i kvalitet grožđa sorte krstač u Podgoričkom subregionu, Agroznanje, Vol. 10, br. 1, str. 97-104, Banja Luka, BIH.	4	4
2.	Mitrović, D., Manojlović, R, Savić, S. (2011): Mehanizovano sakupljanje produkata rezidbe u vinogradima, kao važnom izvoru energije, XVI međunarodno naučno-stručno savjetovanje agronoma Republike Srpske. Prirodni resursi u funkciji razvoja poljoprivrede i ruralnog područja, mart, Trebinje.	4	1,3
3	Savić, S., Jokić, Z. (2011): Impact of Pruning on Grape and Wine Quality of Chenin Blanc in Podgorica Vine Subregion. Organisation International de la Vigne et du Vin, ISBN: 978-989-20-2449-3 (https://www.vitis-vea.de > vitisvea admin > volltext)	4	4
4	Savić, S. (2017): Staklene posude za vino, svarog; časopis za društvene i prirodne nauke, br. 15, Nezavisni Univerzitet Banja Luka, ISSN 1986-8588 UDK 3+5, 249-261.	4	4
5	Savić, S., Vukotić, M. (2018): Viticulture zoning in Montenegro, Bulletin of the University of Agricultural Sciences and Veterinary Medicine Cluj-Napoca. Horticulture, Vol 75, No 1, 73-86	4	4
Q6 Rad u časopisu nacionalnog značaja		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.	Savić, S. (2009): Pjenušava vina i šampanjac, Matica crnogorska, Cetinje, Br.37/38., str. 435-448.	2	2
2.	Savić, S. (2009): Vinova loza i vino u mitologiji i religiji, Matica crnogorska, Cetinje, Br.39., str. 447-458.	2	2
3	Savić, S. (2010): Autohtone sorte vinove loze u Crnoj Gori, Matica crnogorska, Cetinje, Br.43., str. 453-480.	2	2
4	Savić, S. (2010): Vino u poeziji i običajima, Matica crnogorska, Cetinje, Br.41/42., str. 257-266.	2	2
5	Savić, S. (2011): Medijsko informisanje o vinskim proizvodima u Crnoj Gori, Matica crnogorska, Cetinje, Br.46/47., str. 479-492.	2	2
6	Savić, S. (2011): Mali i srednji proizvođači vina u Crnoj Gori, Matica crnogorska, Cetinje, Br.45., str. 447-463.	2	2

7	Savić, S. (2011): Osvrt na problem nedovoljnog medijskog informisanja o vinskim proizvodima malih i srednjih proizvođača u Crnoj Gori, Medijski dijalozi, Ekonomska laboratorija za istraživanje tradicije, Podgorica, Vol. IV, Nº. 8, 171-183.	2	2
8	Savić, S. (2012): Degustacija – znanje i vještina, Matica crnogorska, Cetinje, Br.49., str. 467-500.	2	2
9	Savić, S. (2012): O vinu kao brendu u Crnoj Gori, Matica crnogorska, Cetinje, Br.50., str. 533-550.	2	2
10	Savić, S. (2016): Divlje lozne vrste i druge lozne forme u crnoj gori, Matica crnogorska, cetinje, br. 68., str. 353-378.	2	2
11	Savić, S. (2018): Zinfandel, primitivo, crljenak, kratošija ili kalmet, Matica crnogorska, Cetinje, br.76., str. 571-588.	2	2
12	Savić, S. (2019): Falsifikovanje vina u Crnoj Gori (1880-1914), Matica crnogorska, Cetinje, br.77., str. 315-366.	2	2
13	Savić, S. (2020): Vinogradarsko obrazovanje u Crnoj Gori (1918-1941), Matica crnogorska, Cetinje, br.84., str. 411-440.	2	2
14	Savić, S. (2020): Dio zaostavštine dinastije Petrović između dva svjetska rata, Matica crnogorska, Cetinje, br.83., str. 389-404.	2	2
15	Savić, S. (2021): Trgovina vinom u Crnoj Gori (1800-1916), Matica crnogorska, Cetinje, br.87., str. 465-532.	2	2
16	Savić, S. (2021): Vinogradarsko obrazovanje u Crnoj Gori (1945-2000), Matica crnogorska, Cetinje, br. 85., str. 649-688.	2	2
17	Savić, S. (2021): Crnogorski lozni sortiment do 1941. godine, Matica crnogorska, Cetinje, br.88., str. 355-384.	2	2
Radovi na naučnim konferencijama, učešća na izložbama, i slično			
K1 Predavanje po pozivu na međunarodnom skupu štampano u cjelini (neophodno pozivno pismo)		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.		3	
2.		3	
K2 Naučni rad na međunarodnom naučnom skupu (štampano u cjelini)		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.	Savić, S., Žunić, D., Vukotić, M., Manojlović, R., Mitrović, D. (2009): Uticaj različite rezidbe na porast vinove loze i kvalitet grožđa sorte napoleon (<i>Vitis vinifera</i> L.) u podgoričkom vinogorju, XIV Međunarodno naučno-stručno savjetovanje agronoma Republike Srpske, Poljoprivreda i hrana - izazovi XXI vijeka, Trebinje, Univerzitet u Banjoj Luci.	2	2
2.	Manojlović R., Mitrović D., Savić, S. (2009): Tehničko-tehnološki, eksploatacioni i tehnoekonomske pokazatelji rada kombajna za berbu grožđa, XII naučno-stručni skup sa međunarodnim učešćem, Poljoprivredna tehnika, Institut za poljoprivrednu tehniku, XXXIV, br. 3, str. 77-83, Beograd.	2	0,66
3	Manojlović, R., Mitrović, D., Savić S., Šoškić, S. (2010): Primjena mašinsko-traktorskog agregata u hemijskoj zaštiti vinograda, XV Međunarodno naučno-stručnog Savjetovanja agronoma Republike Srpske "Poljoprivreda i hrana - izazovi XXI vijeka", Trebinje, Banja Luka, BIH.	2	0,66
4	Savić, S. (2010): Uticaj rezidbe i opterećenja rodnom okcima na prinos i kvalitet grožđa i vina sorte sovinjon (<i>Vitis Vinifera</i> L.) u Podgoričkom Subregionu, XV Međunarodno naučno-stručnog Savjetovanja agronoma Republike Srpske "Poljoprivreda i hrana - izazovi XXI vijeka", Trebinje, Banja Luka, BIH.	2	2
5	Manojlović, R., Mitrović, D., Savić, S.: (2011): Tehnički, tehnološki i tehnno-ekonomski aspekti vučenog kombajna u berbi grožđa, XVI međunarodno naučno-stručno savjetovanje agronoma Republike Srpske. Prirodni resursi u funkciji razvoja poljoprivrede i ruralnog područja, Trebinje.	2	0,66
6	Savić, S.: (2013): Wine tourism as one of many possibilities for development of the Skadar lake area (montenegro), Contemporary trends in tourism and hospitality, peace, culture and tourism, Novi Sad, str. 479-488.	2	2
K3 Naučni rad na nacionalnom naučnom skupu (štampano u cjelini)		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.	Mitrović, D., Manojlović, R., Savić, S. (2009): Tehnološki i eksploatacioni parametri mehanizovane sadnje loznih kalemova, Poljoprivredna tehnika, XXXIV, 3, Univerzitet u Beogradu, Poljoprivredni fakultet, Institut za poljoprivrednu tehniku, ISSN 0554-5587 UDK 631 (059).	1	0,33

K4 Saopštenje na međunarodnom naučnom skupu (štampano u izvodu)		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.	Savić, S. (2011): Impact of pruning on Grape and Wine Quality of Chenin blanc, XXXIV World Congress of Vine and Wine, Porto, Portugal, 442.	0.5	0,5
2.	Savić, S., Micev B. (2011): Variation in Grape and Wine Quality in Relation to Climate Alternations, XXXIV World Congress of Vine and Wine, Porto, Portugal, 442.	0.5	0,5
3	Savić, S. (2011): Ampelographic Features of Autochthonous Montenegro Wine Variety – Kratosija, XXXIV World Congress of Vine and Wine, Porto, Portugal, 371.	0,5	0,5
4	Savić, S. (2013): The contribution of the vitiviniculture sector in the European history and culture - Zinfandel or Kratosija, 3rd International Symposium, Trends in world vitiviniculture development, Fira, Santorini.	0,5	0,5
5	Savić, S., Vukotić M. (2020): Influence of retained node number on Sauvignon Blanc (<i>Vitis vinifera</i> L.) vegetative growth, yield and quality of grapes and wine in Podgorica subregion. Montenegro. Book of Abstracts. GEA (Geo Eco-Eco Agro) International Conference, University of Montenegro, 262.	0,5	0,5
K5 Saopštenje na nacionalnom naučnom skupu (štampano u izvodu)		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.		0.2	
2.		0.2	
K6 Kustoski rad na međunarodnoj izložbi (sa međunarodnom selekcijom i katalogom štampanim na jednom od svjetskih jezika); učešće u žiriju međunarodnog konkursa; učešće u žiriju međunarodnih takmičenja		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.		1	
2.		1	
K7 Učešće na međunarodnoj izložbi (sa međunarodnom selekcijom i katalogom štampanim na jednom od svjetskih jezika)		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.		2	
2.		2	
K8 Učešće na izložbi nacionalnog značaja (sa nacionalnom selekcijom i štampanim katalogom)		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.		1	
2.		1	
Stručne monografije i knjige			
S1 Stručna monografija izdata u inostranstvu		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.	Савић, С. (2012): Вино - книга о виноградној лозе и вине, Olma Media Group, Moskva, Русија 1-432.	4	4
2.	Savić, S. (2014): Ecological Conditions and Autochthonous Wine Varieties in Montenegro, Lap Lambert Academic Publishing (Saarbrücken, Germany), 1-264.	4	4
S2 Poglavlje u stručnoj monografiji izdatoj u inostranstvu		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.		2	
2.		2	
S3 Stručna monografija izdata kod nas		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.	Savić, S. (2013): Stotinu jedanaest vina (111) iz crnogorskih porodičnih vinarija / 111 wines from Montenegrin family vineries, Matica crnogorska, str. 1-355.	2	2
2.	Savić, S. (2010): Vino – knjiga o vinovoj lozi i vinu, Matica crnogorska, Podgorica, str. 1-431.	2	2

S4 Poglavlje u stručnoj monografiji izdatoj kod nas		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.	Vlahović, S., Savić, S., Lacmanović, D. (2013): Turizam i poljoprivreda Bara, Kulturni Centar Bar, str. 1-323.	1	0,5
2.	Savić, S. et al. (2009): Crmnica – opšti dio Redakcija monografije o Crmnici, IVPE (Cetinje), str. 1-464.	1	0,1
S5 Stručna knjiga izdata u inostranstvu		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.		2	
2.		2	
S6 Stručna knjiga izdata kod nas		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.		1	
2.		1	
Uređivačka i recenzentska djelatnost			
R1 Uredništvo u vrhunskom međunarodnom naučnom časopisu (na godišnjem nivou) - kategorije Q1		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.		10	
2.		10	
R2 Uredništvo u renomiranom međunarodnom naučnom časopisu (na godišnjem nivou) - kategorije Q2		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.		8	
2.		8	
R3 Uredništvo u međunarodnom naučnom časopisu (na godišnjem nivou) – Q3, Q4		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.		4	
2.		4	
R4 Uredništvo u nacionalnom naučnom časopisu (na godišnjem nivou)		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.		2	
2.		2	
R5 Uređivanje monografije međunarodnog značaja		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.		4	
2.		4	
R6 Uređivanje monografije nacionalnog značaja		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.		2	
2.		2	
R7 Recenziranje monografije međunarodnog značaja		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.		2	
2.		2	
R8 Recenziranje monografije nacionalnog značaja		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.		1	
2.		1	

R9 Recenziranje knjige studijskog karaktera izdate u inostranstvu		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.		0.5	
2.		0.5	
R10 Recenziranje knjige studijskog karaktera izdate kod nas		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
2.		0.3	
R11 Recenziranje radova objavljenih u međunarodnim časopisima (Q1, Q2, Q3, Q4)		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.		2	
2.		2	
R12 Recenziranje radova objavljenih u ostalim časopisima		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.		0.5	
2.		0.5	
R13 Recenziranje radova objavljenih u zbornicima sa skupa međunarodnog značaja		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.		0.2	
2.		0.2	
R14 Recenziranje radova objavljenih u zbornicima sa skupa nacionalnog značaja		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.		0.1	
2.		0.1	
Ostala stručna djelatnost			
R15 Izvedeni objekat (enterijer, usvojeni prostorni/urbanistički plan) međunarodnog značaja, pri čemu su glavni rezultati objavljeni i prikazan u međunarodnom časopisu ili monografiji međunarodnog značaja		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.		6	
2.		6	
R16 Nagrada na međunarodnom konkursu, izbor u ekspertskim tijelima međunarodnih organizacija		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.	Međunarodna nagrada OIV, Pariz, 2014.	3	3
2.	Crnogorski delegat (2015-2018) u Komitetu visokih predstavnika (CSO - Committee of Senior Officials) u programu COST (Evropska saradnja u nauci i tehnologiji)	3	3
3	Delegat Crne Gore u Internacionalna organizacija za vinovu lozu i vino u Parizu (Organisation Internationale De La Vigne Et Du Vin – OIV) (2007-2013).	3	3
R17 Izvedeni objekat (enterijer, usvojeni prostorni/urbanistički plan) nacionalnog značaja, pri čemu su glavni rezultati objavljeni i prikazani u nacionalnom časopisu ili monografiji		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.		2	
2.		2	
R18 Boravak na inostranoj instituciji (minimum 6 mjeseci) podržan od strane renomiranih fondacija (Marie Curie, Alexander von Humboldt foundation, Fulbright scholar program i slično)		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.			
2.			
Inovativna djelatnost			

I1 Međunarodni patent		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.		6	
2.		6	
I2 Nacionalni patent		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.		4	
2.		4	
I3 Novi proizvod, tehnologija, software ili hardware, pripremljeni za domaće ili inostrano tržište, rješenje problema recenzirano i prihvaćeno na nacionalnom ili međunarodnom nivou (uz dokaz)		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.		6	
2.		6	
I4 Bitno poboljšani proizvod, tehnologija, software ili hardware, pripremljeni za domaće ili inostrano tržište, rješenje problema recenzirano i prihvaćeno na nacionalnom ili međunarodnom nivou (uz dokaz)		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.		3	
2.		3	
I5 Prototip, nova metoda, softver, standardizovan instrument, nova genska proba (uz dokaz)		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.		6	
2.		6	
I6 Realizovan soj, sorta ili rasa, arhitektonsko, građevinsko ili urbanističko autorsko djelo na međunarodnom nivou		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.		6	
2.		6	
I7 Realizovan soj, sorta ili rasa, arhitektonsko, građevinsko ili urbanističko autorsko djelo na nacionalnom nivou		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.		3	
2.		3	
Projekti			
I8 Učešće u međunarodnom naučnom projektu		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.		4	
2.		4	
I9 Učešće u nacionalnom naučnom projektu		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.	Vidovi održivog turizma u NP Skadarsko jezero – u funkciji privrednog aktiviranja prirodnih i kulturnih resursa (2013-2014)	2	2
2.	Genetički resursi u poljoprivredi i šumarstvu Crne Gore - GENRES (2016-2020)	2	2
I10 Rukovođenje međunarodnim projektom		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.	Genetski lozni resursi u Crnoj Gori (2017-2019)	6	6
I11 Rukovođenje nacionalnim projektom		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.	Istorijat vinogradarstva Crne Gore XVIII – XX vijek (2017-2020)	3	3
2.			

3. KVANTITATIVNO OCJENJIVANJE PEDAGOŠKIH SPOSOBNOSTI			
3. PEDAGOŠKA DJELATNOST			
Udžbenici			
P1 Univerzitetski udžbenik koji se koristi u inostranstvu (uz potvrdu)		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.		8	
2.		8	
P2 Univerzitetski udžbenik koji se koristi kod nas		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.		4	
2.		4	
P3 Novo, dopunjeno izdanje udžbenika koji se koristi u inostranstvu (uz potvrdu)		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.		4	
2.		4	
P4 Novo, dopunjeno izdanje udžbenika koji se koristi kod nas		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.		2	
2.		2	
Priručnici			
P5 Priručnici, rječnici, leksikoni izdati u inostranstvu		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.		2	
2.		2	
P6 Priručnici, rječnici, leksikoni izdati kod nas		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.	Savić, S. , Čekrlija, S. Mitrović, V. (2016): Vino i hrana, Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Podgorica, str. 1-189.	1	1
2.	Savić, S. (2016): Osnove somelijerstva, Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Podgorica, str. 1-180.	1	1
Gostujući profesor			
P7 Gostujući profesor na inostranim univerzitetima		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.		5	
2.		5	
P8 Gostujući profesor na univerzitetima u okruženju koji nisu rangirani u prvih 500		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.		2	
2.		2	
Mentorstvo (komentorstvo se boduje sa polovinom poena)			
P9 Na doktorskim studijama		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.		4	
2.		4	

P10 Na master studijama		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.	Vina i hrana u Boki Kotorskoj, Vukasović Željko, 2022.	2	2
P11 Na specijalističkim studijama		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.		1	
2.		1	
P12 Na osnovnim studijama		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.	Usklađivanje vina i hrane, ciljevi i značaj, Milica Vuletić	0,5	0,5
2	Koncepti i pravila degustacije vina, Milena Ražnatović.	0,5	0,5
3	Kompatibilnost vina i hrane na crnogorskom primorju.	0,5	0,5
4	Tradicionalna proizvodnja vina i lozove rakije u Crnoj Gori, Tamara Kontić.	0,5	0,5
5	Usklađivanje vina i hrane u crnogorskoj enološkoj i gastronomskoj ponudi, Ivana Delić Grgić.	0,5	0,5
Članstvo u komisijama			
P13 Član komisije za ocjenu/odbranu doktorske disertacije na matičnom univerzitetu		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.		2	
2.		2	
P14 Član komisije za ocjenu ili odbranu doktorske disertacije na drugom univerzitetu - rangiranom u prvih 100		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.		5	
2.		5	
P15 Član komisije za ocjenu ili odbranu doktorske disertacije na drugom univerzitetu - rangiranom u prvih 500		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.		4	
2.		4	
P16 Član komisije za ocjenu ili odbranu doktorske disertacije na drugom univerzitetu (koji nije obuhvaćen prethodnim tačkama)		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.		2	
2.		2	
Kvalitet nastave			
P17 Kvalitet pedagoškog rada, odnosno kvalitet nastave		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.	Ocjena studenata za kvalitet nastave	do 5	5
2.			

ZBIRNI PREGLED RADOVA I BODOVA

DJELATNOST	Broj radova		Broj bodova	
	Poslije izbora	Ukupno	Poslije izbora	Ukupno
1. NAUČNOISTRAŽIVAČKI RAD	36	79	84,5	190,29
2. PEDAGOŠKI RAD	3	11	19	30,5
UKUPNO				

KANDIDATKINJA: DR VESNA MARAŠ**Lični podaci i obrazovanje**

Rođena sam 1966. godine u Podgorici gdje sam završila Osnovnu školu „Sutjeska“ i Srednju medicinsku školu - opšti smjer sa odličnim uspjehom. Poljoprivredni fakultet - Odsjek za voćarstvo i vinogradarstvo Univerziteta u Sarajevu završila sam 1990. godine odbranivši diplomski rad pod nazivom „*Komparativna proučavanja visokokvalitetnog i kvalitetnog vina krstača*“. Poslijediplomske studije (magisterij), grupu Ampelologija studirala sam i završila u Beogradu 1995. godine (srednja ocjena 9.20) odbranivši magistarsku tezu pod nazivom: „*Uticaj klimatsko-edafskih uslova Lješkopolja na ispoljavanje agrobioloških svojstava novih sorti vinove loze PIT 11, PIT 13 i PIT 18*“. Doktorsku disertaciju pod naslovom: „*Ampelografske karakteristike varijeteta autohtone sorte vinove loze kratošija u Crnoj Gori*“ odbranila sam na Poljoprivrednom fakultetu u Beogradu 2000. godine i stekla zvanje doktora biotehničkih nauka-grupa Vinogradarstvo-Ampelologija. Postdoktorske studije u oblasti Vinogradarstva – Genetika na Institutu za vinovu lozu i vino – ICVV (Instituto de Ciencias de la Vid y del Vino), Logrono u La Riohi (Španija), završila sam 2017. Godine.

Moju naučno-istraživačku karijeru pratila su stalna usavršavanja na priznatim i renomiranim istraživačkim ustanovama u inostranstvu. Od 1998. godine boravila sam mjesec dana u poznatim vinogradarskim i vinarskim naučnim centrima u Bugarskoj (*Experimental station of viticulture – Septemvri, Institut of viticulture and enology – Pleven and Agriculatural institut – Plovdiv*). Tokom 2000. godine obavila sam tromjesečno naučno usavršavanje u poznatom italijanskom institutu u Koneljanu (*Instituto sperimentale per la viticoltura. Sezione di Ampelografia e Miglioramento Genetico-Susegana, Conegliano*). Studijski program iz biotehnologije kao stipendista kineske vlade uspješno sam završila 2003. godine na Poljoprivrednom fakultetu južne Kine (*TCDC Cours of modern biotechnology – South Chinese Faculty of Agriculture*). Usavršavanje za integralnu/organsku proizvodnju u vinogradarstvu završila sam 2004. godine u Italiji (*Integrated/organic production in viticulture – International Centre for Advanced, Mediterranean Agronomic studies*). U toku 2008. godine kao stipendista italijanske vlade obavila sam dvomjesečno usavršavanje iz oblasti vinogradarstva i vinarstva u Italiji: u Toskani *Conzorcio Chianti Classico, - ISVEA - Istituto per lo sviluppo Viticolo Enologico ed Agroindustriale*) i u VCR *Rauscedo - Pordenone* (rad na klonskoj selekciji, utvrđivanje protokola za mikroviniifikaciju, proizvodnja loznog sadnog materijala). Kao dobitnik nacionalne stipendije za izvrsnost za postdoktorske studije obavila sam šestomjesečno naučno i stručno usavršavanje iz oblasti Genetike vinove loze na Univerzitetu u La Riohi, Naučni institut za vinovu lozu i vino (*CSIC-Instituto de Ciencias de la Vid y del Vino, ICVV, Logrono*) 2017. godine.

PODACI O RADNIM MJESTIMA I IZBORIMA U ZVANJE

Od 1992. do 2004. godine radila sam na Poljoprivrednom, kasnije Biotehničkom institutu na Univerzitetu Crne Gore, gdje sam stekla sva naučna zvanja. Radni odnos zasnovala sam u maju 2004. godine kao **istraživač-saradnik** na Poljoprivrednom institutu u Podgorici (Zavod za vinogradarstvo i vinarstvo). Uporedo sa magistarskim i doktorskim studijama sticala sam i naučna zvanja. Zvanje **višeg istraživača** stekla sam u julu 1996. godine u Zavodu za vinogradarstvo i voćarstvo Poljoprivrednog instituta u Podgorici (Odluka Univerziteta Crne Gore br. 01-521 od 5. jula 1996), a u **zvanje naučnog saradnika** na Biotehničkom institutu Univerziteta Crne Gore za oblast vinogradarstvo izabrana sam u julu 2001. godine (Odluka Univerziteta Crne Gore br. 01-647 od 6. 7. 2001). U **zvanje višeg naučnog saradnika** za oblast vinogradarstvo izabrana sam u novembru 2006. godine (Odluka Univerziteta Crne Gore br.01-3380 od 23.11.2006.), a **zvanje naučnog savjetnika** na Univerzitetu Crne Gore dobila sam 2013. godine (Odluka Univerziteta Crne Gore br.08-1586 od 11.07.2013.). **Zvanje redovnog profesora** Univerziteta stekla sam izborom na Univerzitetu Donja Gorica 2014. godine (Odluka Univerziteta Donja Gorica, br 24/14 od 07.05.2014.godine).

U oktobru 2004. godine povjereno mi je mjesto direktora Razvoja u kompaniji „13. jul Plantaže“ a. d. u Podgorici gdje sam u stalnom radnom odnosu i danas. U sklopu svojih redovnih obaveza nastavila sam da se aktivno bavim naučno-istraživačkim radom i pratim naučno-stručna dostignuća u oblasti vinogradarsko vinarske

nauke i struke. Na osnovu naučno-istraživačke aktivnosti koje sam realizovala sa svojim saradnicima, kompanija „13. jul Plantaže“ je 2011. godine dobila licencu za obavljanje naučno-istraživačke djelatnosti iz oblasti poljoprivrede.

U izvođenju nastave na Univerzitetu Donja Gorica angažovana sam od 2010. godine. Za dekana Fakulteta za prehrambenu tehnologiju, bezbjednost hrane i ekologiju na Univerzitetu Donja Gorica izabrana sam 2012. godine. Kroz svoje pedagoške aktivnosti obavljam dužnost redovnog profesora na Fakultetu za prehrambenu tehnologiju, bezbjednost hrane i ekologiju. Mentor sam i član više komisija za odbranu diplomskih radova, magistarskih teza i doktorskih disertacija.

Od samog zasnivanja radnog odnosa u Poljoprivrednom a kasnije Biotehničkom institutu počela sam se baviti naučno-istraživačkim radom u oblasti vinogradarstva. Bila sam uključena u sve vinogradarsko vinarske naučno-istraživačke projekte Zavoda a kasnije Centra za vinogradarstvo, vinarstvo i voćarstvo. Učestvovala sam u predstavljanju i uvođenju novih stonih sorti vinove loze, stvorenih polnom hibridizacijom, saopštavajući njihove agrobiološke, privredno-tehnološke osobine, kao i mogućnosti njihovog daljeg širenja. Član sam tima oplemenjivača Biotehničkog instituta Univerziteta Crne Gore koji su učestvovali u stvaranju i priznavanju šest novih crnogorskih stonih sorti vinove loze (podgorička besjemena, besjemena razaklija, moračanka, lješkopoljka, zagorka i zelenika). Značaj dio mojih istraživačkih aktivnosti u Institutu bio je usmjeren i na ispitivanje intrudukovanih sorti vinove loze, njihovih agrobioloških i privredno tehnoloških osobina kao i radu na klonskoj selekciji autohtonih sorti.

Naučno-istraživačke aktivnosti na polju klonske selekcije nastavila sam od 2004. godine u kompaniji „13. jul Plantaže“. Kao rezultat višedecenijskog rada na tom projektu selekcionisala sam 7 klonova sorte vranac koji su svojim osobinama nadmašili populaciju sorte. Priznati su 2014. godine od strane Ministarstva poljoprivrede i ruralnog razvoja Crne Gore - Fitosanitarna uprava, i upisani u Registar sorti i podloga vinove loze. Selekcionisani klonovi sorte vranac su 2017. godine priznati kao patenti i upisani u Registar patenata (Ministarstvo ekonomije Crne Gore - Zavod za intelektualnu svojinu). Kontinuitet u saradnji sa kolegama iz Biotehničkog fakulteta nastavljen je i kroz rad na ovom projektu uključujući i rad na stvaranju osnove za unapređenje kvalitetne kategorije loznog sadnog materijala sorte vranac.

Značajnu naučno istraživačku aktivnost usmjerila sam i ka ispitivanju diverziteta vinove loze u Crnoj Gori, introdukciji sorti i klonova vinove loze, kao i obrazovanju mladih kadrova za obavljanje naučno istraživačkih aktivnosti. Dobijanjem licence za obavljanje naučno-istraživačke djelatnosti u oblasti poljoprivrede uspostavljena je jača saradnja kompanije sa naučno-istraživačkim institucijama u zemlji i inostranstvu. Saradnja sa kolegama iz Španije, Biotehničkog fakulteta i ostalih učesnika na projektu omogućila je uspješnu realizaciju projekta „Genetski diverzitet vinove loze“, kojim sam rukovodila. Dobijeni rezultati istraživanja objavljeni su u naučnom radu „Population genetic analysis in old Montenegrin vineyards reveals ancient ways currently active to generate diversity in *Vitis vinifera*“. Scientific Report, 2020.) (<https://www.nature.com/articles/s41598-020-71918-7>). Ovo je bilo do sada najobuhvatnije istraživanje rađeno na autohtonim i odomaćenim sortama vinove loze u Crnoj Gori. Doprinijelo je kompletnijem upoznavanju, valorizaciji i komercijalizaciji crnogorskih sorti vinove loze, kroz genetičku identifikaciju i karakterizaciju postojećeg diverziteta vinove loze gajenih i divljih populacija. Primjenom novih genomske tehnologije utvrđeni su pedigree, roditeljski parovi, genetska povezanost sorti, otkriveno je i sačuvano 50 nepoznatih genotipova za vinogradarsku nauku i praksu. U radu je predstavljeno bogatstvo genetskog nasljedja vinove loze u Crnoj Gori koje je pozicionira rame uz rame sa najčuvenijim vinogradarskim regionima u Evropi i svijetu. Otkriveni su roditelji sorte vranac (kratošija i duljenga), čime je na najbolji način potvrđena njegova autohtonost i porijeklo iz Crne Gore. Rezultati ovih istraživanja bili su povod da se organizuje „Prva međunarodna naučna konferencije o Vrancu i drugim crnogorskim autohtonim sortama vinove loze“, koja je održana u Podgorici od 20-22. novembra 2017.godine. Sa konferencije je odštampan Conference Proceedings a Crnogorska akademija nauka i umjetnosti kao suorganizator konferencije je štampala Zbornik radova sa tog naučnog skupa u 2021.godini.

Objavila sam 97 naučnih i stručnih radova u međunarodnim i nacionalnim časopisima.

Autor sam ili koautor brojnih naučnih i stručnih radova koji su objavljeni u domaćim i inostranim časopisima (*Scientific Report,*

American Journal of Enology and Viticulture, Molecules, Food chemistry, Vitis, Journal International des Sciences de la Vigne et du Vin, Tree Genetics and Genomes, European Food Research, Molecular Biotechnology, Scientia Horticulturae, Acta Agricultrae i dr). Pored učešća u publikovanju radova kao nacionalni rukovodilac na više međunarodnih projekata doprinijela sam da se Crna Gora sa svojim autohtonim i odomaćenim sortama vinove loze uključi u EU Vitis baze i to: EU Vitis baza podataka <http://www.eu-vitis.de/index.php>; u AEGIS bazu podataka <https://www.ecpgr.cgiar.org/aegis/about-aegis/overview>; u VVIC (Vitis International Variety Catalogue - <https://www.vivc.de/>).

Ostale aktivnosti

Član sam Odbora za poljoprivredu i šumarstvo Crnogorske akademije nauka i umjetnosti od 2019. godine; Član Predsjedništva, Sekretar biotehničkih nauka i redovni član Akademije inženjerskih nauka Crne Gore od 2013. godine; Član Savjeta za naučno-istraživačku djelatnost u oblasti poljoprivrednih nauka Vlade Crne Gore u više mandata, od 2011. do 2020. Godine. Od 2015. do 2017. godine bila sam Predsjednica Savjeta za naučno-istraživačku djelatnost (Vlada Crne Gore); Član naučnog i organizacionog odbora „Prve međunarodne naučne konferencije o Vrancu i drugim

crnogorskim autohtonim sortama vinove loze“, koja je održana u Podgorici od 20-22. novembra 2017. godine; Nacionalni koordinator i član radne grupe za rod Vitis ECPGR (Evropski Kooperativni program za Biljne Genetičke Resurse; Član sam naučnih odbora međunarodnih konferencija; Član sam Upravnog odbora Nacionalnog udruženja vinogradara i vinara Crne Gore; Crnogorski stručni predstavnik u programskom odboru za sedmi okvirni program EU za istraživanja i tehnološki razvoj; Članica sam Evropskog reda vitežova; Međunarodni sam sudija za ocjenjivanje vina.

Za ostvarene rezultate u naučno-istraživačkom radu dodijeljena mi je godišnja nagrada za najuspješniju ženu u nauci u Crnoj Gori za 2012. godinu od strane Ministarstva nauke Crne Gore; nagrada za Pronalazača-inovatora za najuspješniji patent ili inovativno rješenje za 2014. godinu od strane Ministarstva nauke Crne Gore; dobitnica sam Medalje za pronalazače Svjetske organizacije za intelektualnu svojinu (WIPO; za dostignuća u naučno-istraživačkom radu i unaprijeđenju razvoja poljoprivrede, Gradska opština Golubovci mi je 2015. godine dodijelila godišnju nagradu “8. februar.”. Udruženje vinogradara i vinara “Crmnički vranac” dodijelio mi je Zahvalnicu za očuvanje sorte grožđa crmnički vranac.

Govorim italijanski i engleski jezik.

KLASIFIKACIONA BIBLIOGRAFIJA

KVANTITATIVNA OCJENA REFERENCI DO POSLEDNJEG IZBORA

(SPISAK REFERENCI DAT JE U BILTENU UNIVERZITETA BR.301 OD 5 APRILA 2013.GODINE)

1. NAUČNOISTRAŽIVAČKA DJELATNOST						UKUPNI BROJ BODOVA
1.1. Monografije	1.1.1.	1.1.2.	1.1.3.	1.1.4.	1.1.5.	
Broj referenci*broj bodova						
1.2. Radovi objavljeni u časopisima		1.2.1	1.2.2	1.2.3		55.3
Broj referenci*broj bodova		3x4 1x3.5 1x0.7	2x2 1x.33 4x1 6x4	2x1 1x1.5 1.03		
1.3. Radovi na kongresima, simpozijumima, seminarima			1.3.1.	1.3.2.	1.3.3.	20.8
Broj referenci*broj bodova			3x2 6x1 1x0.7 1x0.5 3x0.4 2x0.3 4x0.1	2x1 4x0.5 4x0.3 1x0.2 2x0.1		
1.4. Uvodno, objavljeno plenarno predavanje						
Broj referenci*broj bodova						
1.5. Recenzije		1.5.1.		1.5.2.	1.5.3.	
Broj referenci*broj bodova						
UKUPNO ZA NAUČNOISTRAŽIVAČKU DJELATNOST						76.1
3. PEDAGOŠKA DJELATNOST						
3.1. Udžbenici	3.1.1.	3.1.2.	3.1.3.	3.1.4.		
Broj referenci*broj bodova						
3.2. Priručnici		3.2.1.	3.2.2.	3.2.3.		
Broj referenci*broj bodova						
3.3. Gostujući profesor			3.3.1.	3.3.2.		
Broj referenci*broj bodova						
3.4. Mentorstvo		3.4.1.	3.4.2.	3.4.3.		
Broj referenci*broj bodova						
3.5. Kvalitet pedagoškog rada (može se koristiti ukoliko se na zvaničnim studentskim anketama najmanje tri godine uzastopno dobiju odlične ocjene za sve elemente pedagoškog rada)						
UKUPNO ZA PEDAGOŠKU DJELATNOST						
4. STRUČNA DJELATNOST						
4.1. Stručna knjiga			4.1.1.	4.1.2.		
Broj referenci*broj bodova						
4.2. Urednik ili koeditor		4.2.1.	4.2.2.	4.2.3.		
Broj referenci*broj bodova						
4.3. Stručni članak				4.3.1.		6.5
Broj referenci*broj bodova				6x1 1x0.5		
4.4. Objavljeni prikazi						

	Broj referenci*broj bodova		
4.5. Popularno-stručni članci			
	Broj referenci*broj bodova		
4.6. Ostala dokumentovana stručna djelatnost		4.6.1.	
	Broj referenci*broj bodova	5x1 9x2 4x1.5 + 1 0	39
UKUPNO ZA STRUČNU DJELATNOST			45.5

Radovi nakon izbora u zvanje naučni savjetnik 2013.godine

4. NAUČNOISTRAŽIVAČKA DJELATNOST			
Autorske naučne monografije			
M2 Poglavlje u monografiji međunarodnog značaja		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.	V. Maraš, V. Kodžulović, M. Mugoša, J. Raičević, A. Gazivoda, S. Sućur, M. Perišić (2017): Clonal selection of autochthonous grape variety Vranac in Montenegro. In: A. Badnjević (Ed) CMBEBIH 2017. IFMBE Proceedings, vol 62. Springer, Singapore. pp. 787–790. DOI: https://doi.org/10.1007/978-981-10-4166-2_118 .	6	0.8
Radovi u naučnim časopisima			
Q1 Rad u vodećem međunarodnom časopisu (časopis indeksiran na WoS listama, rangiran u prvih 25% časopisa po Scopusovom rangiranju)		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.	V. Maraš, J. Tello, A. Gazivoda, M. Mugoša, M. Perišić, J. Raičević, N. Štajner, R. Ocete, V. Božović, T. Popović, E. García-Escudero, M. Grbić, J.M. Martínez-Zapater, J. Ibáñez (2020): Population genetic analysis in old Montenegrin vineyards reveals ancient ways currently active to generate diversity in <i>Vitis vinifera</i> . Scientific Report, 1015000. (https://www.nature.com/articles/s41598-020-71918-7)	10	0.7
2.	M. Horacek, N. Ogrinc, D. A. Magdas, D. Wunderlin, S. Sućur, V. Maraš, A. Misurović, R. Eder, F. Čuš, S. Wyhlidal and W. Papesch (2021): Isotope Analysis (13C, 18O) of Wine From Central and Eastern Europe and Argentina, 2008 and 2009 Vintages: Differentiation of Origin, Environmental Indications, and Variations Within Countries. Front. Sustain. Food Syst. 5:638941. doi: 10.3389/fsufs.2021.638941	10	0.9
3.	S. Radonjić, V. Maraš, J. Raičević and T. Košmerl (2020): Wine or Beer? Comparison, Changes and Improvement of Polyphenolic Compounds during Technological Phases. Molecules, 25, 4960. DOI: 10.3390/Molecules25214960	10	2.5
4.	N.O. Đorđević, N. Todorović, I.T. Novaković, L.L. Pezo, B. Pejin, V. Maraš, V.V. Tešević, S.B. Pajović (2018): Antioxidant Activity of Selected Polyphenolics in Yeast Cells: The Case Study of Montenegrin Merlot Wine. Molecules, 23:8: 1971–1985. https://doi.org/10.3390/Molecules23081971 .	10	1.2
5.	M. Žulj, U. Anhalt, E. Ruehl, V. Maraš, M. Mugoša, A. Forneck, G. Ždunić, D. Preiner, I. Pejić (2015): Cultivar Identity, Intravarietal Variation and Health Status of Native Grapevine Varieties in Croatia and Montenegro. American Journal of Enology and Viticulture, 66:4: pp. 531-541. DOI:10.5344/ajev.2015.15023.	10	1.1
6.	M. Bogićević, V. Maraš, M. Mugoša, V. Kodžulović, J. Raičević, S. Sućur, O. Failla (2015): The effect of early leaf removal and cluster thinning treatments on berry growth and grape composition in cultivars Vranac and Cabernet Sauvignon. Chemical and Biological Technologies in Agriculture. 2:13 DOI:10.1186/s40538-015-0037-1	10	1.4
7.	N. Štajner, L. Tomić, D. Ivanišević, N. Korać, T. Cvetković-Jovanović, K. Beleski, E. Angelova, V. Maraš, B. Javornik (2014): Microsatellite inferred genetic diversity and structure of Western Balkan grapevines (<i>Vitis vinifera</i> L.). Tree Genetics & Genomes, 10:1: 127-140.	10	1.1
Q2 Rad u eminentnom međunarodnom časopisu (časopis indeksiran na SCI/SCIE/SSCI/A&HCI listama, rangiran u prvih 50% časopisa po Scopusovom rangiranju)		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.	G. Ždunić, E. Maul, J.E.J. Eiras Dias, G. Muñoz Organero, F. Carka, E. Maletić, S. Savvides, G.G. Jahnke, Z.A. Nagy, D. Nikolić, D. Ivanišević, K. Beleski, V. Maraš, M. Mugoša, V. Kodžulović, T. Radić, K. Hančević, A. Mucalo, K. Lukšić, L. Butorac, L. Maggioni, A. Schneider, T. Schreiber, T. Lacombe (2017): Guiding principles for identification, evaluation and conservation of <i>Vitis vinifera</i> L. subsp. <i>sylvestris</i> . VITIS, 56:3: pp. 127-131. DOI:10.5073/vitis.2017.56.127-131.	8	0.3
2.	V. Maraš, T. Popović, A. Gazivoda, J. Raičević, V. Kodžulović, M. Mugoša, S. Sućur (2015): An overview on origin and characterisation of Montenegrin grapevine varieties. VITIS, 54: 135-137.	8	1.1
3.	B. Radović, V. Tešević, V. Kodžulović, V. Maraš (2015): Resveratrol concentration	8	2

	in „Vranac“ wine. VITIS, 54: 169-171.		
4.	V. Maraš, V. Božović, S. Giannetto, M. Crespan (2014): SSR molecular marker analysis of the grapevine germplasm of Montenegro. Journal International des Sciences de la Vigne et du vin, 48:2: 87-97. DOI: https://doi.org/10.20870/Oenone.2014.48.2.1562 .	8	8
Q3 Rad u međunarodnom časopisu (časopis indeksiran na SCI/SCIE/SSCI/A&HCI listama, rangiran u prvih 75% časopisa po Scopsovom rangiranju)		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.	S. Radonjić, T. Košmerl, H. Prosen, V. Maraš, L. Demšar (2020): Incidence of volatile phenols in Montenegrin red wines: Vranac, Kratošija and Cabernet Sauvignon. Chemical Industry and Chemical Engineering Quarters, Section Online-First. DOI:10.2298/CICEQ190813010R	6	1.5
2.	S. Radonjić, T. Košmerl, A. Ota, H. Prosen, V. Maraš, L. Demšar, T. Polak (2019): Technological and microbiological factors affecting polyphenolic profile of Montenegrin red wines. Chemical Industry and Chemical Engineering Quarters, 25:4:309-319. DOI:10.2298/CICEQ180814009R.	6	0.8
3.	D. Raičević, Z. Božinović, M. Petkov, V. Ivanova-Petropulos, V. Kodžulović, M. Mugoša, S. Šućur, V. Maraš (2017): Polyphenolic content and sensory profile of Montenegrin Vranac wines produced with different oenological products and maceration. Macedonian Journal of Chemistry and Chemical Engineering, 36:2: pp. 229-238. DOI: 10.20450/mjcece.2017.1145.	6	0.7
4.	T. Košmerl, L. Bertalanic, V. Maraš, V. Kodžulović, S. Sućur, H. Abramović (2013): Impact of Yield on Total polyphenols, Anthocyanins, Reducing Sugars and Antioxidant potential in White and Red Wines Produced from Montenegrin Autochthonous Grape Varieties. Food Science and Technology 1, 1, 7-1.	6	1
Q5 Rad u međunarodnom časopisu koji nije indeksiran na SCI/SCIE/SSCI/A&HCI listama		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.	T. Popović, S. Krčo, V. Maraš, L. Hakola, S. Radonjić, R. van Kranenburg, S. Sandi (2021): A novel solution for counterfeit prevention in the wine industry based on IoT, smart tags, and crowd-sourced information, Internet of Things, Volume 14,100375, ISSN 2542-6605, https://doi.org/10.1016/j.iot.2021.100375 .	4	0.57
2.	S. Sućur, V. Maraš, V. Kodžulović, J. Raičević, M. Mugoša, T. Jug and T. Košmerl (2016): The impact of different commercial yeasts on quality parameters of Montenegrin red wine – Vranac and Kratošija. Biology Engineering and Medicine, 1: DOI: 10.15761/BEM.1000105	4	0.57
3.	V. Maraš, T. Košmerl, V. Kodžulović, S. Sućur, A. Savović, M. Perišić (2014). Yield and oenological potential of Montenegrin autochthonous grape varieties 'Kratošija' and 'Žižak'. Journal of Hygienic Engineering and Design, 8, 158-162.	4	0.6
4.	V. Maraš, V. Kodžulović, J. Raičević, A. Gazivoda, M. Perišić (2014): Influence of Different Rootstock on Grape and Wine Quality of Montenegrin Autochthonous Grapevine Cultivar Vranac. Acta Horticulturae, 1136: 45-50.	4	4
Q6 Rad u časopisu nacionalnog značaja		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.	S. Radonjić, V. Maraš, V. Kodžulović, T. Jug and T. Košmerl (2017): The Impact of Oenological Means on Glycerol Content in Montenegrin Wines Vranac and Kratošija. Agro-Knowledge Journal, 18:2: 75-84.	2	0.4
2.	V. Maraš, M. Tomić, V. Kodžulović, S. Sućur, J. Raičević, D. Raičević, M. Čizmović (2012): Research of origin and work on clonal selection of Montenegrin grapevine varieties Cv. Vranac and Cv. Kratošija. Agro-Knowledge Journal, 13:1: 103-112. DOI: http://dx.doi.org/10.7251/AGREN1201103M .	2	0.2
3.	Z. Jovović, M. Čizmović, B. Lazović, Đ. Božović, T. Popović, A. Velimirović, V. Maraš, D. Stešević (2012): The state of agricultural plant genetic resources in Montenegro. Agriculture&Forestry, 57:1:33-50.	2	0.1
Radovi na naučnim konferencijama, učešća na izložbama, i slično			
K2 Naučni rad na međunarodnom naučnom skupu (štampano u cjelini)		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.	R. Stojanović, V. Maraš, S. Radonjić, A. Martić, J. Đurković, K. Pavićević, V. Mirović, M. Cvetković (2021): A Feasible IoT-Based System for Precision Agriculture, 2021 10th Mediterranean Conference on Embedded Computing (MECO), 2021, pp. 1-4, doi:10.1109/MECO52532.2021.9460168.	2	0.2
2.	V. Maraš, M. Mugoša, S. Vujičić, J. Raičević, A. Gazivoda (2021): Značaj autohtonih i odomaćenih sorti vinove loze za razvoj modernog vinogradarstva u Crnoj Gori. Prva međunarodna konferencija o vranu i drugim crnogorskim sortama vinove loze. Crnogorska akademija nauka i umjetnosti. Odjeljenje prirodnih nauka, knjiga 22. Radovi sa naučnog skupa, 20-22.11.2017. Podgorica; str.7-32.	2	2
3.	V. Maraš, M. Mugoša, V. Kodžulović, J. Raičević, A. Gazivoda, S. Sućur, M. Perišić, D. Raičević, T. Popović, M. Čizmović (2021): Klonska selekcija autohtonih sorti vinove loze vranca i kratošije u Crnoj Gori. Prva međunarodna konferencija o vranu i drugim crnogorskim sortama vinove loze. Crnogorska akademija nauka i umjetnosti. Odjeljenje prirodnih nauka, knjiga 22. Radovi sa naučnog skupa, 20-22.11.2017. Podgorica; str.227-240.	2	0.2
4.	M. Grbić, J. Ibáñez, V. Maraš, J. M. Martinez-Zapater (2021): Značaj genomskih	2	0.5

	tehnologija u istraživanju i valorizaciji genetičke raznovrsnosti u Crnoj Gori. Prva međunarodna konferencija o vranu i drugim crnogorskim sortama vinove loze. Crnogorska akademija nauka i umjetnosti. Odjeljenje prirodnih nauka, knjiga 22. Radovi sa naučnog skupa, 20-22.11.2017. Podgorica; str.33-43.		
5.	R. Ocete, M. Perišić, M. Mugoša, E. G. Escudero Domíquez, C. A. Ocete, J. M. Martínez-Zapater, J. Ibáñez, V. Maraš (2021): Preliminarni rad o aktuelnim populacijama evrazijske divlje vinove loze iz Crne Gore. Prva međunarodna konferencija o vranu i drugim crnogorskim sortama vinove loze. Crnogorska akademija nauka i umjetnosti. Odjeljenje prirodnih nauka, knjiga 22. Radovi sa naučnog skupa, 20-22.11.2017. Podgorica; str. 45-50.	2	0.2
6.	N. Stajner, J. Jakše, B. Javornik, B. Bacilieri, D. Ivanišević, N. Korać, T. Cvetković-Jovanović, K. Beleski, E. Angelova, V. Maraš and L. Bitz (2021): Molecular genetic Analysis of identity and parentages in Western Balcan grapevines (<i>Vitis vinifera</i> L.). The First International Conference on Vranac and Other Montenegrin Autochthonous Grapevine Varieties. Montenegrin academy of sciences and art. The section of natural sciences, Volume 22. Papers read at Scientific Meeting, 20-22.11.2017. Podgorica, Montenegro, p: 127-147.	2	0.1
7.	V. Maraš , J. M. Martínez-Zapater, A. Gazivoda, T. Popović, V. Božović, R. Ocete, E. G. Escudero, N. Stajner, M. Grbić and J. Ibáñez (2021): Genetički diverzitet vinove loze u Crnoj Gori. Prva međunarodna konferencija o vranu i drugim crnogorskim sortama vinove loze. Crnogorska akademija nauka i umjetnosti. Odjeljenje prirodnih nauka, knjiga 22. Radovi sa naučnog skupa, 20-22.11.2017. Podgorica; str.181-188.	2	0.2
8.	J. Ibáñez, V. Maraš , M. Mugoša, M. Perišić, J. Raičević, E. G. Escudero, N. Stajner, M. Grbić and J. M. Martínez-Zapater (2021): Genetsko porijeklo i genomski diverzitet sorte vranac. Prva međunarodna konferencija o vranu i drugim crnogorskim sortama vinove loze. Crnogorska akademija nauka i umjetnosti. Odjeljenje prirodnih nauka, knjiga 22. Radovi sa naučnog skupa, 20-22.11.2017. Podgorica; str.189-196.	2	0.2
9.	B. Gašović, J. Đaković, S. Radonjić, V. Maraš , V. Kodžulović (2021): Characteristics and quality of grapes and wines of the vranac variety. The First International Conference on Vranac and Other Montenegrin Autochthonous Grapevine Varieties. Montenegrin academy of sciences and art. The section of natural sciences, Volume 22. Papers read at Scientific Meeting, 20-22.11.2017. Podgorica, Montenegro, p: 267-278.	2	0.4
10.	A. Ota, E. Zlatić, M. Korošec, S. Radonjić, V. Maraš , R. Vidrih and T. Košmerl (2021): Clones differentiation of autochthonous grapevine Vranac using aroma compounds detection by GC-MS and sensory Analysis. The First International Conference on Vranac and Other Montenegrin Autochthonous Grapevine Varieties. Montenegrin academy of sciences and art. The section of natural sciences, Volume 22. Papers read at Scientific Meeting, 20-22.11.2017. Podgorica, Montenegro, p: 241-253.	2	0.2
11.	T. Košmerl, S. Radonjić, V. Maraš , N. Čadež, A. Ota, R. Vidrih and T. Jug (2021): Enological potential of Montenegrin wines produced from clones of autochthonous grape variety Vranac. The First International Conference on Vranac and Other Montenegrin Autochthonous Grapevine Varieties. Montenegrin academy of sciences and art. The section of natural sciences, Volume 22. Papers read at Scientific Meeting, 20-22.11.2017. Podgorica, Montenegro, p: 255-266.	2	0.2
12.	S. Sućur, V. Maraš , Kodžulović, J. Raičević, A. Gazivoda, M. Mugoša, A. Savović and T. Košmerl (2015): Effect of microbiological and technological parameters on Montenegrin red wines quality. Book of Proceedings VI International Scientific Agricultural Symposium "Agrosym 2015" Jahorina, 15 - 18 October 2015, Bosnia and Herzegovina. pp. 260-266.	2	0.2
13.	V. Maraš , B. Gašović, D. Drakić, J. Raičević, J. Đaković, V. Kodžulović, S. Sućur, N. Đorđević (2013): Influence of inoculation on grape pomace silage quality supplemented with non-protein nitrogen; Proceedings of 10th International Symposium "Modern Trends in Livestock Production" Belgrade, Serbia, 1133-1141.	2	0.2
14.	A. M. Tičinović, M. Zulj, D. Preiner, V. Maraš , M. Tomić, S. Sućur, U. Anhalt, E. Ruhl, I. Pejić (2012): Conservation and revitalization of endangered grapevine cultivars in Croatia and Montenegro as a model for similar efforts in horticulture. In the Proceedings of: 4th International Scientific and Expert Conference TEAM, Slavonski Brod, Croatia. 303-306.	2	0.1
15.	V. Maraš , M. Tomić, A. Gazivoda, J. Raičević, S. Sućur, V. Kodžulović, A. Pavićević (2012): Research on origin and genetic sanitary evaluation of autochthonous grapevine varieties in Montenegro. Proceedings – International Symposium for Agriculture and Food, Skopje, Macedonia, 145-149.	2	0.2
16.	V. Maraš , M. Tomić, V. Kodžulović, J. Raičević, S. Sućur (2012): Clonal selection and establishment of mother plantations of Vranac variety, Proceedings – International Symposium for Agriculture and Food, Skopje, Macedonia, 206-2014.	2	2
17.	M. Tomić, I. Kuljančić, V. Maraš , V. Kodžulović, J. Raičević, S. Sućur (2012): Effect of different buds load per vine on grapes and wine quality of kratosija variety, Proceedings – International Symposium for Agriculture and Food, Skopje, Macedonia, 261-265.	2	0.3
18.	D. Raičević, Z. Božinović, M. Petkov, B. Knežević, V. Kodžulović, S. Sućur, V. Maraš (2012): The impact of vinification methods on chemical composition and sensory properties of the Vranac wine variety, Proceedings – International Symposium for Agriculture and Food, Skopje, Macedonia, 283-289.	2	0.2
19.	V. Maraš , M. Tomić, V. Kodžulović, S. Sućur, D. Raičević, M. Cizmović, (2012): Work on Breeding of Autochthonous Varieties of Montenegro. Proceedings - 22nd International Scientific-Expert Conference of Agriculture and Food Industry, Sarajevo, 129-131.	2	0.3

K4 Saopštenje na međunarodnom naučnom skupu (štampano u izvodu)		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.	V. Maraš, M. Mugoša, S. Vujičić, J. Raičević, A. Gazivoda (2017): Importance of autochthonous grapevine varieties for Montenegrin winegrowing and winemaking sector and company 13. jul Plantaže. In: V. Maraš (Ed). Proceedings of The First International Conference on Vranac and Other Montenegrin Autochthonous Grapevine Varieties. Podgorica, Montenegro, p. 1.	0.5	0.5
2.	M. Grbić, J. Ibáñez, V. Maraš, J. M. Martinez-Zapater (2017): The significance of genomic technologies in exploration and valorization of genetic diversity in Montenegro. In: V. Maraš (Ed). Proceedings of The First International Conference on Vranac and Other Montenegrin Autochthonous Grapevine Varieties. Podgorica, Montenegro, p. 5.	0.5	0.1
3.	J. M. Martinez-Zapater, V. Maraš, J. Raičević, A. Gazivoda, E. G. Escudero, M. Grbić and J. Ibáñez (2017): The history written in the grapevine genome: The case of Montenegrin varieties. In: V. Maraš (Ed). Proceedings of The First International Conference on Vranac and Other Montenegrin Autochthonous Grapevine Varieties. Podgorica, Montenegro, p. 9.	0.5	0.1
4.	R. Ocete, M. Perišić, M. Mugoša, E. G. Escudero Dominiguez, C. A. Ocete, J. M. Martinez-Zapater, J. Ibáñez, V. Maraš (2017): A holistic study on the wild grapevine populations of Montenegro. In: V. Maraš (Ed). Proceedings of The First International Conference on Vranac and Other Montenegrin Autochthonous Grapevine Varieties. Podgorica, Montenegro, p. 11.	0.5	0.1
5.	N. Stajner, J. Jakšić, B. Javornik, B. Bacilieri, D. Ivanišević, N. Korać, T. Cvetković-Jovanović, K. Beleski, E. Angelova, V. Maraš and L. Bitz (2017): Molecular genetic Analysis of identity and parentages in Western Balcan grapevines (Vitis vinifera L.). In: V. Maraš (Ed). Proceedings of The First International Conference on Vranac and Other Montenegrin Autochthonous Grapevine Varieties. Podgorica, Montenegro, p. 38.	0.5	0.1
6.	P. La Notte, M. Mugoša, M. R. Silletti, P. Pollastro, Z. Miladinović, V. Maraš (2017): Sanitary improvement of germplasm, as instrument for the valorization of local grape varieties preliminary data from Montenegro. In: V. Maraš (Ed). Proceedings of The First International Conference on Vranac and Other Montenegrin Autochthonous Grapevine Varieties. Podgorica, Montenegro, p. 54.	0.5	0.1
7.	V. Maraš, J. M. Martinez-Zapater, A. Gazivoda, T. Popović, V. Božović, R. Ocete, E. G. Escudero, N. Stajner, M. Grbić and J. Ibáñez (2017): Grapevine genetic diversity in Montenegro. In: V. Maraš (Ed). Proceedings of The First International Conference on Vranac and Other Montenegrin Autochthonous Grapevine Varieties. Podgorica, Montenegro, p. 58.	0.5	0.1
8.	J. Ibáñez, V. Maraš, M. Mugoša, M. Perišić, J. Raičević, E. G. Escudero, N. Stajner, M. Grbić and J. M. Martinez-Zapater (2017): Genetic origin and genomic diversity of cultivar Vranac. In: V. Maraš (Ed). Proceedings of The First International Conference on Vranac and Other Montenegrin Autochthonous Grapevine Varieties. Podgorica, Montenegro, p. 62.	0.5	0.1
9.	V. Maraš, M. Mugoša, V. Kodžulović, J. Raičević, A. Gazivoda, S. Sućur, M. Perišić, D. Raičević, T. Popović, M. Čizmović (2017): Clonal selection of autochthonous grapevine varieties Vranac and Kratošija. In: V. Maraš (Ed). Proceedings of The First International Conference on Vranac and Other Montenegrin Autochthonous Grapevine Varieties. Podgorica, Montenegro, p. 69.	0.5	0.1
1.	E. Zlatić, M. Korošec, A. Ota, S. Radonjić, V. Maraš, R. Vidrih and T. Košmerl (2017): Clones differentiation of autochthonous grapevine Vranac using aroma compounds detection by GC-MS and sensory Analysis. In: V. Maraš (Ed). Proceedings of The First International Conference on Vranac and Other Montenegrin Autochthonous Grapevine Varieties. Podgorica, Montenegro, p. 71.	0.5	0.1
11.	T. Košmerl, S. Radonjić, V. Maraš, N. Čadež, A. Ota, R. Vidrih and T. Jug (2017): Enological potential of Montenegrin wines produced from clones of autochthonous grape variety Vranac. In: V. Maraš (Ed). Proceedings of The First International Conference on Vranac and Other Montenegrin Autochthonous Grapevine Varieties. Podgorica, Montenegro, p. 73.	0.5	0.1
12.	B. Gašović, J. Đaković, S. Radonjić, V. Maraš, V. Kodžulović (2017): Vranac quality features and wine traits. In: V. Maraš (Ed). Proceedings of The First International Conference on Vranac and Other Montenegrin Autochthonous Grapevine Varieties. Podgorica, Montenegro, p. 75.	0.5	0.1
13.	S. Radonjić, V. Maraš, V. Kodžulović, T. Jug, T. Košmerl (2017): The impact of oenological means on glycerol content in Montenegrin wines: Vranac and Kratošija. In: G. Đurić, (Eds). Book of abstracts of 6th International Symposium on Agricultural Sciences "AgroReS 2017", Banja Luka, Bosnia and Herzegovina, p. 26.	0.5	0.1
14.	S. Sućur, V. Maraš, V. Kodžulović, J. Raičević, M. Mugoša, T. Jug, T. Košmerl, (2016): The impact of different commercial yeasts on quality parameters of Montenegrin red wine – Vranac and Kratošija. In: M. Lukić (Eds). 15th Serbian Congress of Fruit and Grapevine Producers with International Participation, Čačak, p. 299.	0.5	0.1
15.	V. Maraš, V. Kodžulović, M. Mugoša, J. Raičević, A. Gazivoda, S. Sućur, M. Perišić (2016): Clonal Selection of Autochthonous Grapevine Varieties, Vranac and Kratošija in Montenegro. In: M. Lukić (Eds). 15th Serbian Congress of Fruit and Grapevine Producers with International Participation, Čačak, p. 81.	0.5	0.1
16.	M. Bogićević, V. Maraš, M. Mugoša, V. Kodžulović, J. Raičević, S. Sućur and O. Failla (2015): The effect of early leaf removal and cluster thinning treatments on	0.5	0.1

	berry growht and grape composition in cultivars Vranac and Cabernet Sauvignon. In: V. Kakurinov (Eds). Food chain integration: book of abstracts of 7th Central European Congress on Food, Ohrid, Macedonia. Skopje: Consulting and Training Center KEY, p. 56.		
17.	S. Sućur, V. Maraš, V. Kodžulović, J. Raičević, A. Gazivoda, M. Mugoša, A. Savović, T. Košmerl (2015): Effect of microbiological and technological parameters on Montenegrin red wines quality. In: D. Kovačević (Eds). Book of abstracts, Sixth International Scientific Agricultural Symposium "Agrosym 2015", Jahorina, East Sarajevo, p. 101.	0.5	0.1
18.	S. Sućur, V. Maraš, V. Kodžulović, J. Raičević, M. Mugoša, D. Drakić, T. Košmerl (2014): The Impact of Oenological Means on Total Polyphenols and Anthocyanins Content In Vranac and Cabernet Sauvignon Montenegrin Red Wines. In: D. Kovačević (Eds). Book of abstracts, Fifth International Scientific Agricultural Symposium "Agrosym 2014", Jahorina, East Sarajevo, p. 936.	0.5	0.1
19.	V. Maraš, T. Košmerl, V. Kodžulović, S. Sućur, A. Savović, M. Perišić (2014): Yield and oenological potential of montenegrin autochthonous grape varieties 'Kratošija' and 'Žižak'. In: V. Kakurinov (Eds). Food chain integration, Book of abstracts, 7th Central European Congress on Food, Ohrid, Macedonia. Skopje, Consulting and Training Center KEY, p. 57.	0.5	0.1
Stručne monografije i knjige			
S2 Poglavlje u stručnoj monografiji izdatoj u inostranstvu		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.	V. Maraš (2019): Ampelographic and genetic characterization of Montenegrin grapevine varieties. In: Advances in Grape and Wine Biotechnology DOI: https://doi.org/10.5772/intechopen.85676	2	2
Uređivačka i recenzentska djelatnost			
R5 Uređivanje monografije/međunarodnog značaja		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.	In: V. Maraš (Ed) Conference proceedings of the First International Conference on Vranac and other Montenegrin aut autochthonous grapevine varieties. 2017. '13. jul Plantaže. ISBN 978-9940-9455-1-0	2	2
R9 Recenziranje knjige studentskog karaktera izdate u inostranstvu		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.	M. Blesić (2016): Tehnologija vina. Poljoprivredno - prehrambeni fakultet, Univerzitet u Sarajevu. Bosna i Hercegovina.	0.5	0.5
Ostala stručna djelatnost			
R16 Nagrada na međunarodnom konkursu, izbor u ekspertskim tijelima međunarodnih organizacija		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.	WIPO MEDAL FOR INVENTORST/WIPO(World intellectual property organization)- WIPO Medalja za pronalazača/sedam klonova sorte Vranac	3	3
R18 Boravak na inostranoj instituciji (minimum 6 mjeseci) podržan od strane renomiranih fondacija (Marie Curie, Alexander von Humboldt foundation, Fulbright scholar program i slično)		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
	National Excellence Postdoctoral Fellowship, Ministarstvo nauke Crne Gore. Institucija domaćin: Instituto de Ciencias de la Vid y del Vino, ICVV. (CSIC, Universidad de La Rioja, Gobierno de La Rioja)). Logrono, Španija. Mentor: José Miguel Martínez Zapater, 2017(6mjeseci)	10	10
Ostala dokumentovana stručna djelatnost		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.	- Član Odbora za poljoprivredu i šumarstvo Crnogorske akademije nauka i umjetnosti, od 2019.godine - Član Predsjedništva, Sekretar biotehničkih nauka i redovni član Akademije inženjerskih nauka Crne Gore, od 2014.godine. - Član Savjeta za naučno-istraživačku djelatnost u oblasti poljoprivrednih nauka u više mandata, od 2011 do 2020. Od 2015.do 2017. godine Predsjednica Savjeta za naučno-istraživačku djelatnost (Vlada Crne Gore) - Član Naučnog i Organizacionog odbora Prve međunarodne konferencije o vranu i drugim autohtonim sortama, 20–22. 11. 2017. Podgorica - Nacionalni koordinator i član radne grupe za rod Vitis ECPGR (Evropski Kooperativni program za Biljne Genetičke Resurse) od 2011.godine - Član Upravnog odbora Nacionalnog udruženja vinograda i vinara Crne Gore - 2011. - Predstavnik Crne Gore u Međunarodnom uredu za vinovu lozu i vino (OIV- International Organisation of Vine and Wine) 2003.godine i kasnije - Član Internacionalnog naučnog komiteta „8th International Scientific Conference Environmental and Material Flow Management”, Zenica, 14–16 november 2018. BiH.		

	-- Član Upravljačkog komiteta projekta Erasmus Plus Project 586304-EPP-1-2017-BA-EPPKA2-CBHE-JP, "Western Balkans Urban Agriculture Initiative" – BUGI - Član Evropskog reda vinskih vitezova 2017. - Član Upravnog odbora projekta Rejonizacija vinogradarskih geografskih proizvodnih područja Crne Gore 2015–2017. (Viticultural Zoning of Montenegro) - Član Upravnog odbora ANTARES projekta (Centar eksceitnosti za napredne tehnologije u održivoj poljoprivredi i bezbjednosti hrane, H2020-WIDESPREAD-2014) - Član Radne grupe za pripremu pregovora o pristupanju Crne Gore Evropskoj uniji za oblast pravne tekovine Evropske unije koja se odnosi na 25. pregovaračko poglavlje – Nauka i istraživanje, 2012. - Član Međunarodnog žirija, međunarodni vinski sudija na međunarodnom ocjenjivanju vina: „Vino Ljubljana“– Slovenija, „Mundus vini“ –Njemačka, Emozioni dal mondo: Merlot e Cabernet Insieme“, Bergamo, Italija.	do 20	20
Inovativna djelatnost			
12. Nacionalni patent		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.	Patent broj 02707 , Vranac klon 1, Oplemenjivači sorte (klona) su: Vesna Maraš, Đorđije Rajković . Crnogorski glasnik intelektualne svojine 24/2017.	3	3
2.	Patent broj 02708 , Vranac klon 2, Oplemenjivači sorte (klona) su: Vesna Maraš, Đorđije Rajković . Crnogorski glasnik intelektualne svojine 24/2017.	3	3
3.	Patent broj 02709 , Vranac klon 3 - Oplemenjivači sorte (klona) su: Vesna Maraš, Đorđije Rajković . Crnogorski glasnik intelektualne svojine 24/2017.	3	3
4.	Patent broj 02710 , Vranac klon 4 - Oplemenjivači sorte (klona) su: Vesna Maraš, Đorđije Rajković . Crnogorski glasnik intelektualne svojine 24/2017.	3	3
5.	Patent broj 02711 , Vranac klon 5 - Oplemenjivači sorte (klona) su: Vesna Maraš, Đorđije Rajković . Crnogorski glasnik intelektualne svojine 24/2017.	3	3
6.	Patent broj 02712 , Vranac klon 6 - Oplemenjivači sorte (klona) su: Vesna Maraš, Đorđije Rajković . Crnogorski glasnik intelektualne svojine 24/2017.	3	3
7.	Patent broj 02713 , Vranac klon 7 - Oplemenjivači sorte (klona) su: Vesna Maraš, Đorđije Rajković . Crnogorski glasnik intelektualne svojine 24/20 24/2017.	3	3
14. Bitno poboljšani proizvod, priprema domaće ili inostrano tržište priznato i prihvaćeno na nacionalnom i međunarodnom nivou		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.	Vranac klon 1 - Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja Crne Gore, Fitosanitarna uprava; Rješenje broj: 060-320/14-0402-2179/2, 2. 12. 2014. Podgorica. <i>Oplemenjivači sorte (klona) su: Vesna Maraš, Đ. Rajković.</i>	3	3
2.	Vranac klon 2 - Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja Crne Gore, Fitosanitarna uprava; Rješenje broj: 060-320/14-0402-2180/2, 2. 12. 2014. Podgorica. <i>Oplemenjivači sorte (klona) su: Vesna Maraš, Đorđije Rajković.</i>	3	3
3.	Vranac klon 3 - Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja Crne Gore, Fitosanitarna uprava; Rješenje broj: 060-320/14-0402-2181/2, 2. 12. 2014. Podgorica. <i>Oplemenjivači sorte (klona) su: Vesna Maraš, Đorđije Rajković.</i>	3	3
4.	Vranac klon 4 - Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja Crne Gore, Fitosanitarna uprava; Rješenje broj: 060-320/14-0402-2182/2, 2. 12. 2014. Podgorica. <i>Oplemenjivači sorte (klona) su: Vesna Maraš, Đorđije Rajković.</i>	3	3
5.	Vranac klon 5 - Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja Crne Gore, Fitosanitarna uprava; Rješenje broj: 060-320/14-0402-2183/2, 2. 12. 2014. Podgorica. <i>Oplemenjivači sorte (klona) su: Vesna Maraš, Đorđije Rajković.</i>	3	3
6.	Vranac klon 6 - Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja Crne Gore, Fitosanitarna uprava; Rješenje broj: 060-320/14-0402-2184/2, 2. 12. 2014. Podgorica. <i>Oplemenjivači sorte (klona) su: Vesna Maraš, Đorđije Rajković.</i>	3	3
7.	Vranac klon 7 - Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja Crne Gore, Fitosanitarna uprava; Rješenje broj: 060-320/14-0402-2185/2, 2. 12. 2014. Podgorica. <i>Oplemenjivači sorte (klona) su: Vesna Maraš, Đorđije Rajković.</i>	3	3
16. Realizovan soj, sorta ili rasa na međunarodnom nivou		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.	Podgorička besjemena je stona sorta vinove loze, sortanastala ukrštanjem sorti Bijeli čauš i Perlet sa ciljem dobijanje besjemene sorte slične čaušu sa morfološki i funkcionalno hermafroditnim cvijetom. Savezni zavod za biljne i životinjske genetičke resurse, Rešenje broj 4/008-101/001, 25. 2. 2002. Beograd. <i>Autori sorte su: akademik Marko Ulićević, dr Lj. Pejović, dr S. Mijović, dr V. Maraš, I. Marićević i R. Škatarčić.</i>	6	1
2.	Besjemena razaklija je stona sorta vinove loze nastala ukrštanjem Razaklije i Sultanine u cilju dobijanja besjemene sorte tipa Razaklije. Savezni zavod za biljne i životinjske genetičke resurse, Rešenje broj 4/008-101/002, 25. 2. 2002. Beograd. <i>Autori sorte su: akademik Marko Ulićević dr Lj. Pejović, dr S. Mijović, dr V. Maraš, I. Marićević i R. Škatarčić.</i>	6	1
3.	Moračanka je stona sorta nastala ukrštanjem Razaklije (Crveni drenak) i Kardinala u cilju stvaranja samooplodne Razaklije. Savezni zavod za biljne i životinjske genetičke resurse, Rešenje broj 4/008-101/004, 25. 2. 2002. Beograd. <i>Autori sorte su: akademik Marko Ulićević dr Lj. Pejović, dr S. Mijović, dr V. Maraš, I. Marićević i R. Škatarčić.</i>	6	1
4.	Zelenika je stona sorta vinove loze, stvorena ukrštanjem Razaklije i Alfons lavalea u cilju stvaranja srednje rane krupnozrne stonog sorte. Savezni zavod za biljne i	6	1

	životinjske genetičke resurse, Rešenje broj 4/008-101/007, 25. 2. 2002. Beograd. Autori sorte su: akademik Marko Ulićević dr Lj. Pejović, dr S. Mijović, dr V. Maraš, I. Marićević i R. Škatarić.		
5.	Zagorka je stona sorta sorta vinove loze, nastala ukrštanjem sorti Bikane i Crna razaklija (Razaklija x Vranac) u cilju stvaranja samooplodne Razaklije ujednačene boje. Savezni zavod za biljne i životinjske genetičke resurse, Rešenje broj 4/008-101/008, 25. 2. 2002. Beograd. Autori sorte su: akademik Marko Ulićević dr Lj. Pejović, dr S. Mijović, dr V. Maraš, I. Marićević i R. Škatarić.	6	1
6.	Lješkopljka je nova stona sorta nastala ukrštanjem Bijelog čauša i Golda u cilju stvaranja samooplodnog Bijelog čauša. Savezni zavod za biljne i životinjske genetičke resurse, Rešenje broj 4/008-101/010, 25. 2. 2002. Beograd. Autori sorte su: akademik Marko Ulićević dr Lj. Pejović, dr S. Mijović, dr V. Maraš, I. Marićević i R. Škatarić.	6	1
Projekti			
18 Učešće u međunarodnom naučnom projektu		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.	Marie Skłodowska-Curie Actions Research and Innovation Staff Exchange. "Traceability at wine industry through integrated labeling of typicality, health protection effect and organoleptic attributes-TRACEWINDU"(2021-2025). https://cordis.europa.eu/project/id/10100797	4	4
2.	HORIZONT 2020 "Building an Interoperable, Data-Driven, Innovative and Sustainable European Agri-Food Sector - DEMETER" 2019-2023, https://h2020-demeter.eu/	4	4
3.	Centre of Excellence for 'Digitalization of microbial food safety risk assessment and quality parameters for accurate food authenticity certification' (Food Hub), 2019-2022. https://foodhub.udg.edu.me/en/	4	4
4.	Erasmus project "Vitalising ICT relevance in agricultural learning – VIRAL" 2019-2022. http://viralerasmus.org/	4	4
5.	HORIZONT 2020 „Pilot for Brand Protection and Anti-Counterfeiting in Wine Industry“ – TagItWine -Zaštita brenda i sprečavanje falsifikovanja u vinskoj industriji“ – (2014–2020). http://www.tagitwine.me/	4	4
6.	Bilateralni projekat: Ispitivanje djelovanja nano čestica u cilju povećanja otpornosti na vodni stres sorte vranac na različitim loznim podlogama. Program naučno-tehnološke saradnje Vlade Crne Gore i Vlade Republike Srbije (2016–2018).	4	4
7.	Projekat: " Viticultural Zoning of Montenegro" EU fondovi Project EuropeAid/136071DH/SER/ME (2015-2017)	4	4
19 Učešće u nacionalnom naučnom projektu			
110 Rukovođenje međunarodnim projektom		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.	COST action – CA 17111 Data integration to maximize the power of omics for grapevine improvement, 2018-2022. Rukovodilac za Crnu Goru http://www.integrage.eu/ , Rukovodilac za Crnu Goru	6	6
2.	ERASMUS + program EU: "West Balkan Initiative for Urban Agriculture" (BUGI).2017-2020. Rukovodilac za Crnu Goru http://bugi.unsa.ba/	6	6
3.	ECPGR "Onfarm inventory of minor grape varieties in the European Vitis Database - GrapeOnFarm", 2017-2017 Rukovodilac za Crnu Goru http://www.ecpgr.cgiar.org/working-groups/vitis/grapeonfarm/	6	6
4.	ECPGR "Increasing the efficiency of conservation of wild grapevine genetic resources in Europe – InWiGrape", 2016. Rukovodilac za Crnu Goru http://www.ecpgr.cgiar.org/working-groups/vitis/inwigrape/	6	6
5.	EUREKA project: 'New Functional Fruit Juices Affecting Consumer Health' – PROBEV, 2016-2019. Rukovodilac za Crnu Goru http://www.probev.eu/	6	6
6.	IPA project "Affirmation of the grape growing and winemaking sector through the promotion of wine culture in Montenegro", 2016-2017. https://www.ipa4.me/en/projekti/uspjesne-price/item/260-affirmation-of-grape-growing-regions-and-winemaking-sector-through-the-promotion-of-wine-culture-in-montenegro	6	6
7.	Bilateralni projekat sa Republikom Slovenijom: Uticaj mikrobioloških i tehnoloških parametara na sadržaj isparljivih fenola u crnogorskim crvenim vinima. Program naučno-tehnološke saradnje Vlade Crne Gore i Vlade Republike Slovenije (2016–2017).	6	6
111 Rukovođenje nacionalnim projektom		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.	Leksikon vinogradarstva i vinarstva Crne Gore (2020-2022). Crnogorska akademija nauka i umjetnosti.	3	3
2.	Genetsko nasljeđe vinove loze u Crnoj Gori (2018–2020). Crnogorska akademija nauka i umjetnosti.	3	3
3.	Genetički diverzitet vinove loze u Crnoj Gori (2013-2020). „13 jul Plantaže.“	3	3

KVANTITATIVNO OCJENJIVANJE PEDAGOŠKIH SPOSOBNOSTI

PEDAGOŠKA DJELATNOST			
Mentorstvo (komentorstvo se boduje sa polovinom poena)			
P10 Na master studijama		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.	Uticaj folijarnog tretmana inaktivnim suvim kvascima na kvalitet grožđa i vina sorti vinove loze Kratšija i Marselan u agroekološkim uslovima Čemovskog polja, Magistarki rad: Mladen Terzić, FPTBHE	2	2
Članstvo u komisijama			
P13 Član komisije za ocjenu/odbranu doktorske disertacije na matičnom univerzitetu		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.	Statistička analiza poljoprivrede, Fakultet za Međunarodnu ekonomiju, finansije i biznis. Univerzitet Donja Gorica 2018.	2	2
P15 Član komisije za ocjenu ili odbranu doktorske disertacije na drugom univerzitetu - rangiranih u prvih 500		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.	Hemijski profil i antioksidativna aktivnost crvenih vina klonova authtone i internacionalnih sorti vinove loze. Hemijski fakultet, Univerzitet u Beogradu. 2020.	4	2
Kvalitet nastave			
P17 Kvalitet pedagoškog rada, odnosno kvalitet nastave		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.	Po Odluci Vijeća Fakulteta za prehrambenu tehnologiju bezbjednost hrane i ekologiju Univerziteta Donja Gorica br.22/056 od 21.3.2022.	5	5

ZBIRNI PREGLED RADOVA I BODOVA

DJELATNOST	Broj radova		Broj bodova	
	Poslije izbora	Ukupno	Poslije izbora	Ukupno
1. NAUČNOISTRAŽIVAČKI RAD	62	116	43.3	139.40
3. PEDAGOŠKI RAD			11	11
4. STRUČNI RAD	41	60	160	200.00
UKUPNO				

IZVJEŠTAJ RECENZENTA

I OCJENA USLOVA

Na sednici Senata Univerziteta Crne Gore održanoj 2-3. 09. 2022. godine, Odlukom br. 03-1495/3 od 03.09.2022. godine, imenovana sam za člana Komisije za razmatranje konkursnog materijala i pisanje izveštaja za izbor u akademsko zvanje za oblast Vinogradarstvo na Biotehničkom fakultetu Univerziteta Crne Gore. Na konkurs koji je bio objavljen u dnevnom listu „Pobjeda“ od 06. 07.2022. godine, prijavila su se dva kandidata – **dr Vesna Maraš** i **dr Svetozar Savić**. Nakon dostavljenog Konačnog mišljenja Naučnog odbora UCG na klasifikacionu biografiju dr Vesne Maraš br. 01/8-1420/1 od 22. 07.2022. godine i Konačnog mišljenja Naučnog odbora UCG na klasifikacionu biografiju dr Svetozara Savića br 01/8-1463 od 06.09.2022. godine, podnosim ovaj Izveštaj.

Kandidatkinja dr VESNA MARAŠ

ISPUNJENOST USLOVA U POGLEDU STEPENA OBRAZOVANJA

Dr Vesna Maraš je diplomirala na Poljoprivrednom fakultetu u Sarajevu, voćarsko-vinogradarski odsek, 1990. godine. Magistrirala je 1995. godine sa prosečnom ocenom 9,20 na Poljoprivrednom fakultetu Univerziteta u Beogradu, grupa Vinogradarstvo – Ampelologija. Doktorsku disertaciju odbranila je na Poljoprivrednom fakultetu Univerziteta u Beogradu 2000. godine i stekla zvanje doktor biotehničkih nauka, grupa Vinogradarstvo -

Ampelologija. Tokom 2017. godine, završila je postdoktorske studije u oblasti Vinogradarstva – Genetika, na Institutu za vinovu lozu i vino – ICVV (Instituto de Ciencias de la Vid y del Vino), Logrono u La Riohi (Španija).

Od zasnivanja radnog odnosa 1992. odine, kao istraživač-saradnik u Zavodu za vinogradarstvo i vinarstvo na Poljoprivrednom institutu u Podgorici, pa do danas dr Vesna Maraš se uspešno bavi naučno-istraživačkim radom u oblasti vinogradarstva.

Uporedo sa završetkom magistarskih i doktorskih studija, sticala je naučna zvanja iz oblasti vinogradarstva na Univerzitetu Crne Gore: viši istraživač 1996, naučni saradnik 2001, viši naučni saradnik 2006. i naučni savetnik 2013. godine. Zvanje redovnog profesora u oblasti Vinogradarstva stekla je izborom na Univerzitetu Donja Gorica 2014. godine (ekvivalencija naučnog i akademskog zvanja). Od 2010. godine angažovana je u održavanju nastave na Univerzitetu Donja Gorica. Za dekana Fakulteta za prehrambenu tehnologiju, bezbednost hrane i ekologiju na Univerzitetu Donja Gorica izabrana je 2012. godine.

ANALIZA NAUČNOISTRAŽIVAČKOG (UMJETNIČKOG) RADA

Priložena klasifikaciona bibliografija kandidatkinje dr Vesne Maraš ukazuje na uspešan višedecenijski naučno-istraživački rad iz oblasti vinogradarstva koji se može sagledati kroz objavljene radove u prestižnim međunarodnim časopisima, zbornicima sa međunarodnih konferencija, realizaciju naučno-istraživačkih projekata, kao i naučna usavršavanja koja su obavljena na prestižnim međunarodnim institucijama.

Nakon izbora dr Vesne Maraš u najviše naučno zvanje 2013. godine (naučni savetnik) nastavljen je njen bogati naučno-istraživački rad. On obuhvata 62 naučna rada od kojih je 15 objavljeno u međunarodnim časopisima indeksiranim na SCI/SCIE/A&HCI listama od kojih, sedam radova u vodećim međunarodnim časopisima Q1 i po četiri rada u međunarodnim časopisima kategorije Q2 i Q3. Pored toga, objavila je i četiri rada u međunarodnim časopisima (Q5) koji nisu indeksirani na SCI/SCIE/SSCI/A&HCI listama i tri rada u časopisima nacionalnog značaja (Q6). Ističem da je dr Vesna Maraš autor poglavlja u monografiji međunarodnog značaja (M2-1), objavljenoj od strane renomiranog izdavača Springer.

U periodu nakon izbora u najviše naučno zvanje (2013.), učestvovala je i na nekoliko međunarodnih naučnih skupova sa kojih je 19 radova objavljeno u celini (K2) i isto toliko u izvodu (K4). Objavila je i poglavlje u stručnoj knjizi izdatoj u inostranstvu (S2). Bila je aktivna i u uređivačkoj i recenzentskoj delatnosti: kao urednik tematskog Zbornika saopštenja s međunarodnog naučnog skupa i recenzent udžbenika koji je publikovan u inostranstvu. Takođe je važno istaći i njenu uspešnu inovativnu delatnost koja se ogleda u selekcionisanju sedam klonova sorte vranac koji su zaštićeni kao nacionalni patent. U proteklom periodu, nakon izbora u najviše naučno zvanje 2013. godine, bila je uključena u realizaciju većeg broja nacionalnih i međunarodnih projekata: rukovoditeljka je tri nacionalna i sedam međunarodnih projekata. Pored toga učestvuje u još sedam međunarodnih projekata (Horizont 2020, Erasmus projekat, Bilateralni projekti).

Naučno-istraživački rad dr Vesne Maraš je veoma zapažen, kako po sadržaju i aktuelnosti tema, tako i po rezultatima istraživanja verifikovanim objavljivanjem u međunarodnim i vodećim međunarodnim časopisima.

Globalizacija tržišta vina, zabrinjavajuća erozija gen fonda vinove loze i izazovi koje donose klimatske promene, u prvi plan su istakli rad na karakterizaciji i očuvanju genetičkih resursa vinove loze u celom svetu. Upravo ovoj problematici dr Vesna Maraš je posvetila najveći broj naučnih radova i aktivnosti u proteklom period. Posebno ističem naučni rad iz kategorije Q1 pod nazivom „Population genetic analysis in old Montenegrin vineyards reveals ancient ways currently active to generate diversity in *Vitis vinifera*“. Rad je objavljen u časopisu Scientific Report, 2020. godine (<https://www.nature.com/articles/s41598-020-71918-7>). U ovoj studiji su analizirana 473 odabrana uzorka starih sorti vinove loze iz najznačajnijih vinogradarskih područja Crne Gore. Primenom SSR i SNP markera, izvršena je njihova molekularna karakterizacija pri čemu je identifikovan 101 genetički profil. Od toga, 50 profila predstavlja poznate sorte a 51 su nepoznati genetički profili – zapostavljene autohtone sorte Crne Gore. Posebno ističem doprinos i posvećenost kandidatkinje da se ove, zaboravljene, crnogorske sorte prenesu u kolekcione zasade i sačuvaju kao važan genetički resurs i temelj za razvoj i konkurentnost novih crnogorskih vina za decenije koje dolaze.

Ovo genomsko istraživanje omogućilo je evidenciju i katalogizaciju genetskog diverziteta vinove loze u Crnoj Gori i predstavilo detaljan pedigree - poreklo sorti i njihove međusobne genetske veze. Višegodišnje istraživanje je pokazalo da se proces pripitomljavanja vinove loze koji je započeo još pre 8000 godina, u doba neolita, i dalje nastavlja u vinogradskim područjima Crne Gore. Pronađeni su predstavnici svih stepena domestikacije vinove loze. Istraživanje je otkrilo sortnu strukturu i vinogradarsku istoriju Crne Gore. Deo ovako velikog diverziteta ukazuje i potvrđuje i samu lokalnu istoriju, što ukazuje i na višestruku i intenzivnu introdukciju vinove loze iz različitih vinskih regija u različitim istorijskim periodima. Otkriven genetski fond uključuje mnoge autohtone sorte, neke na ivici izumiranja, povezane u složenu rodbinsku mrežu gdje su dvije sorte Kratošija i Razaklija igrale glavnu ulogu u stvaranju autohtonih sorti. Pronađeno je 25 punih pedigree sorti (triosi) i 27 duosa. Razaklija je ženski roditelj u 14 punih pedigree dok je Kratošije u 12, zajedno imaju 6 potomaka. Kratošija je roditelj (trio i duo odnosi) u skoro 20 genotipova vinove loze gajenih u Crnoj Gori. To je najstarija sorta vinove loze koja se gaji u Crnoj Gori i verovatno je nastala na prostoru Crne Gore. Kratošija je najstarije ime za sortu vinove loze koja se gaji u inostranstvu pod imenom Primitivo/Zinfandel/Crljenak kaštelanski/. U istraživanjima je pronađen pun pedigree Vranca, koji je potomak Kratošije i Duljenge i na najbolji način potvrđena njegova autohtonost.

Zahvaljujući rezultatima ovih istraživanja Crna Gora ima najmodernije genetske i genomske naučne činjenice - podatke za svoje specifično autohtono vinogradarstvo, što je presudno za naučnu, stručnu, razvojnu i marketinšku promociju ove strateške grane crnogorske poljoprivrede.

Iz naučno-istraživačkog rada dr Vesne Maraš ističem i naučni rad koji se odnosi na značaj pravilnog upravljanja vinogradom, odnosno, na značaj pravilnog izbora ampelotehničkih mera za proizvodnju grožđa visokog enološkog potencijala. Rad „*The effect of early leaf removal and cluster thinning treatments on berry growth and grape composition in cultivars Vranac and Cabernet Sauvignon*“ je objavljen u međunarodnom časopisu kategorije Q1. U radu je ispitivan uticaj primene mera zelene rezidbe na rast bobice i fenolni profil sorti vranac i kabern sovinjon. Ispitivan je uticaj rane defolijacije (uklanjanje listova), zatim proređivanje grozdova kao i uticaj kombinovane primene defolijacije i proređivanja grozdova u odnosu na kontrolnu varijantu. Utvrđeno je da je rana defolijacija smanjila prinos u obe sorte. Proređivanje grozdova nije uticalo na masu bobica, a u varijantama gde su primenjene obe mere, defolijacija i proređivanje, došlo je do smanjenja mase grožđa, težine bobica i broja bobica po grozdu. Uticaj ovih mera na ispitivane pokazatelje je bio značajniji kod sorte Cabernet Sauvignon na odnosu na sortu vranac. Važno je istaći da su rana defolijacija i proređivanje grozdova u obe sorte dovele do povećane koncentracije antocijana i proantocijanidina u pokožici bobice. Što se tiče kvaliteta dobijenih vina iz svih varijanti ispitivanja, najbolje karakteristike vina (alkohol, intenzitet boje, nijansa boje, ukupni antocijanini, ukupni polifenoli) utvrđene su kod vina dobijenih iz varijanti gde je primenjeno rano uklanjanje listova.

Vrlo važan segment naučno-istraživačkog rada dr Vesne Maraš vezan je za rad na klonskoj selekciji sorti vranac i kratošija. Iz rada na toj problematici izdvajam rad publikovan 2017. godine u kategoriji M2-1 pod nazivom: „*Clonal selection of autochthonous grape variety Vranac in Montenegro*“. U radu je predstavljen višegodišnji rad (2004-2014) na klonskoj selekciji sorte vranac u Crnoj Gori. Nakon decenijskog rada, selekcionisano je i priznato od nadležnih institucija sedam klonova ove sorte (Vranac klon 1, Vranac klon 2, Vranac klon 3, Vranac klon 4, Vranac klon 5, Vranac klon 6 i klon Vranac 7). U radu su predstavljene agrobiološke, ekonomske i tehnološke karakteristike klonova sorte vranac u poređenju sa populacijom sorte. Svi klonovi sorte vranac (Vranac klon 1, Vranac klon 2, Vranac klon 3, Vranac klon 4, Vranac klon 5, Vranac klon 6 i Vranac klon 7) svojim osobinama su nadmašili populaciju sorte i kao takvi selekcionisani su i priznati 2014. godine. Kvalitet grožđa i vina, kao i visoka senzorna ocena vina izdvojenih klonova sorte vranac, još su jedna potvrda da je selekcija uspešno obavljena. Ono što je važno istaći da su se kroz ova istraživanja i aktivnost kandidatkinje, podižući predbazne i bazne zasade sorte vranac, od 2012. godine, stvorili uslovi za proizvodnju sertifikovanog klonskog materijala sorte vranac u Crnoj Gori. Selekcionisani klonovi su priznati i kao nacionalni patent. Za selekcionisane klonove dr Vesna Maraš je nagrađena zlatnom medaljom za pronalazače od strane Svetske organizacije za intelektualnu svojinu (WIPO).

Želim da naglasim da su rezultati višegodišnjih naučnih studija iz oblasti selekcionisanja klonskog materijala autohtone sorte vranac i formiranje matičnih zasada ove sorte kao i izuzetni rezultati vezani za genetičku karakterizaciju gen fonda vinove loze, od strateškog značaja za razvoj vinskog sektora Crne Gore.

Kandidatkinja je član brojnih naučnih i stručnih organizacija: Nacionalni koordinator je i član radne grupe za rod *Vitis* ECPGR (Evropski Kooperativni program za Biljne Genetičke Resurse; Član je naučnih odbora međunarodnih konferencija; Član je Upravnog odbora Nacionalnog udruženja vinogradara i vinara Crne Gore; Crnogorski stručni predstavnik u programskom odboru za sedmi okvirni program EU za istraživanja i tehnološki razvoj; Članica je Evropskog reda vitezoa i međunarodni je sudija za ocenjivanje vina. Pored toga, član je Odbora za poljoprivredu i šumarstvo Crnogorske akademije nauka i umetnosti; član je Predsedništva Akademije inženjerskih nauka Crne Gore, Sekretar biotehničkih nauka i redovni član Akademije inženjerskih nauka Crne Gore; Bila je član Saveta za naučno-istraživačku delatnost u oblasti poljoprivrednih nauka Vlade Crne Gore u više mandata a od 2015. do 2017. godine i predsednica Saveta za naučno-istraživačku delatnost. Kandidatkinja je bila član Naučnog i organizacionog odbora „Prve međunarodne naučne konferencije o vranu i drugim crnogorskim autohtonim sortama vinove loze“, održanoj u Podgorici 20 - 22. novembra 2017. godine. Sa konferencije je odštampan Zbornik radova, Conference Proceedings, čiji je dr Vesna Maraš bila urednik a Crnogorska akademija nauka i umetnosti, kao suorganizator konferencije, je štampala Zbornik radova sa ovog naučnog skupa što je još jedna potvrda da ova istraživanja i održana konferencija pored naučnog, imaju veliki nacionalni značaj.

ANALIZA PEDAGOŠKE OSPOSOBLJENOSTI

Kandidat dr Vesna Maraš ima značajno pedagoško iskustvo koje je stekla učestvujući u realizaciji nastave na Univerzitetu Donja Gorica još od 2010. godine kroz pedagoške aktivnosti kao profesor a od 2012. godine i dekana Fakulteta za prehrambenu tehnologiju na tom Univerzitetu.

Nastavu izvodi savesno i profesionalno, što potvrđuje najviša ocena koju je za kvalitet pedagoškog rada dobila od strane Veća

II VERIFIKACIJA BODOVANJA

ZBIRNI PREGLED UKUPNOG BROJA REFERENCI PO OBLASTIMA DJELATNOSTI I BODOVA

DJELATNOST	Broj radova			Broj bodova		
	Prije izbora	Poslije izbora	Ukupno	Prije izbora	Poslije izbora	Ukupno
1. NAUČNOISTRAŽIVAČKI RAD		62	116		43.3	139.4
2. UMJETNIČKI RAD						
3. PEDAGOŠKI RAD					11	11
4. STRUČNI RAD		41	60		160	200
UKUPNO						

III MIŠLJENJE ZA IZBOR U ZVANJE

Na osnovu pregleda podnete dokumentacije, uvida u konkursni material i analize pedagoškog, naučno-istraživačkog i stručnog rada dr Vesne Maraš, konstatujem da kandidatkinja, kvantitativno i kvalitativno, ispunjava sve uslove propisane Zakonom o visokom obrazovanju Crne Gore, Statutom Univerziteta Crne Gore i Uslovima i kriterijumima za izbor u akademsko zvanje redovni profesor. Kandidatkinja ima veoma bogat naučni opus iz oblasti za koju se bira. Nakon poslednjeg izbora objavila je 62 naučna rada, od kojih je 15 radova objavljeno u renomiranim časopisima koji se nalaze u kategorijama Q1, Q2, Q3 i Q4 i ostvarila 25,1 bod što je 9,1 bod više od najmanje propisanog broja bodova za navedene kategorije za izbor u zvanje redovnog profesora. Ukupan broj bodova za naučno-istraživački rad za period nakon poslednjeg izbora, iznosi 43,3 što je za 18,3 više od najmanje potrebnog broja bodova za izbor u akademsko zvanje redovni profesor. Posvećenost pedagoškom radu, visoko ocenjen rad sa studentima i uspešan mentorski rad potvrđuju da kandidatkinja poseduje kvalitetno pedagoško iskustvo i doprinosi razvoju naučnog podmlatka. Stručne aktivnosti analizirane u referatu ukazuju na veliki doprinos dr Vesne Maraš u razvoju vinogradarske struke u Crnoj Gori.

Zbog svega navedenog, s posebnim zadovoljstvom, predlažem Veću Biotehničkog fakulteta i Senatu Univerziteta Crne Gore da se dr Vesna Maraš izabere u zvanje redovnog profesora za oblast Vinogradarstvo na Biotehničkom fakultetu Univerziteta Crne Gore.

Kandidat dr SVETOZAR SAVIĆ

I OCJENA USLOVA

ISPUNJENOST USLOVA U POGLEDU STEPENA OBRAZOVANJA

Dr Svetozar Savić je 1987. godine diplomirao na Poljoprivrednom fakultetu Univerziteta u Novom Sadu. Magistrirao je 1995. godine na Poljoprivrednom fakultetu Univerziteta u Beogradu. Doktorsku disertaciju je odbranio 2001. godine na Poljoprivrednom fakultetu Univerziteta u Beogradu, čime je stekao zvanje doktor nauka za oblast Biotehnologija, uža naučna oblast Agronomija/Vinogradarstvo. U zvanje naučni saradnik je izabran 2002. godine na Institutu za istraživanja u poljoprivredi – Beograd. Zvanje viši naučni saradnik stekao je 2009. godine na Biotehničkom fakultetu u Podgorici. U zvanje docent, uža naučna oblast Trgovina, turizam i hotelijerstvo je izabran 2017. godine na Nezavisnom univerzitetu Banja Luka. Na istom fakultetu je biran u zvanje vanredni profesor, uža naučna oblast Trgovina, turizam i hotelijerstvo, 2022. godine.

Dr Svetozar Savić je bio angažovan u izvođenju nastave u periodu 2010-2012. godine, na Fakultetu za turizam, Univerzitet Mediteran, Bar-Podgorica i na Fakultetu za Internacionalni menadžment u hotelijerstvu u Miločer, u periodu 2014 – 2021. godina.

U toku svoje radne karijere obavio je nekoliko specijalizacija u inostranstvu: Poljoprivredni fakultet u Atini (Faculty of Agriculture – Amphelography institute), 2000. godine u trajanju od šest meseci -

Fakulteta za prehrambenu tehnologiju, bezbednost hrane i ekologiju Univerziteta Donja Gorica, a na osnovu rezultata anonimnih studentskih anketa. Doprinos dr Vesne Maraš razvoju mladog naučno-istraživačkog kadra se ogleda u njenom mentorstvu i članstvu u komisijama za odbranu diplomskih radova, master i doktorskih teza. Bila je mentor jednog master rada i član komisije za odbranu dve doktorske teze od kojih je jedna odbranjena na drugom Univerzitetu.

Oblast usavršavanja *virus free* vinove loze (*Vitis vinifera* L.); Biotehnički fakultetu u Ljubljani, oblast Poljoprivreda i hrana – genetski resursi, 2017. godine u trajanju od šest meseci; WSET (Wine and Spirits Education Trust), London, 2008. godine u trajanju od tri meseca. Level 3 Advanced Certificate.

ANALIZA NAUČNOISTRAŽIVAČKOG (UMJETNIČKOG) RADA

Uvidom u priloženu klasifikacionu bibliografiju kandidata dr Svetozara Savića u periodu od poslednjeg izbora u zvanje viši naučni saradnik, 2009. godine pa do danas, dr Svetozar Savić je objavio jednu naučnu monografiju nacionalnog značaja (M3), dok je jedna monografija iz kategorije M3, "Istorija vinogradarstva Crne Gore (1700 – 2000)" u izdavačkoj proceduri. Kandidat je autor poglavlja u monografiji nacionalnog značaja (M4).

Dr Svetozar Savić ne poseduje radove u međunarodnim časopisima indeksiranim na SCI/SCIE/A&HCI listama iz kategorija Q1, Q2, Q3 i Q4, što je neophodan uslov za izbor u akademsko zvanje.

Objavio je četiri rada u međunarodnim časopisima iz kategorije Q5, koji nisu indeksirani na SCI/SCIE/SSCI/A&HCI listama, i 17 radova u časopisima nacionalnog značaja, kategorija Q6. Objavio je 11 naučnih radova na međunarodnim naučnim skupovima, od kojih je šest štampano u celini (K2) a pet u izvodu (K4). Naveden je i jedan rad saopšten na nacionalnom naučnom skupu štampan u celini (K3). Iz naučno-istraživačkog opusa kandidata dr Svetozara Savića, izdvajam rad koji je iz naučne oblasti Vinogradarstvo, iz kategorije Q5, pod nazivom: "Impact of Pruning on Grape and Wine Quality of Chenin Blanc in Podgorica Vine Subregion", u kome se ispituje uticaj rezidbe i opterećenja čokota okcima na rastenje, rodnost i kvalitet grožđa i vina sorte Chenin Blanc u Podgoričkom subregionu u agroekološkim uslovima Čemovskog polja. Primenjene su tri varijante rezidbe: kratka rezidba sa 6 okaca, duga rezidba sa 22 okca i duga rezidba sa 30 okaca. Broj grozdova kao i prinos grožđa je bio najveći u varijanti sa najvećim opterećenjem okaca. Sazrevanje grožđa je bilo neujednačeno, posebno u varijantama sa višim opterećenjem - 22 i 30 okaca, dok je sadržaj šećera i ukupnih kiselina u širi bio najpovoljniji u varijantama opterećenja sa 16 i 22 okca. Imajući u vidu da je rezidba jedna od najvažnijih ampelotehničkih mera za prinos i kvalitet grožđa i da mora biti prilagođena sorti i ciljevima proizvodnje, kandidat je ovoj problematici posvetio nekoliko radova (K2-11 i K2-4).

Jedna grupa naučnih radova se odnosi na analizu tehničko-tehnoloških, ekonomskih i eksploatacionih efekata primene mašina u obavljanju različitih operacija u vinogradu poput primene mašinsko-traktorskih agregata u hemijskoj zaštiti vinograda, kombajna za berbu grožđa, mehanizovanog sakupljanja produkata rezidbe. Mehanizovanost operacija u vinogradu je sve aktuelnije pitanje s obzirom na zabrinjavajuću nedostatak radne snage i nemogućnost blagovremenog obavljanja agrotehničkih mera. Zbog ovih problema često se dovodi u pitanje i kvalitet i efekat izvedenih operacija. Iz grupe radova posvećenih ovoj problematici, navodim rad "Tehničko-tehnološki, eksploatacioni i tehnokoekonomski pokazatelji rada kombajna za berbu grožđa." Rezultati istraživanja samohodnog kombajna za berbu grožđa ukazuju da je u pitanju pouzdana mašina

sa dobrim tehničko-tehnološkim rešenjima. Eksploatacioni rezultati istraživanja ukazuju da je u uslovima rada na Čemovskom polju kod berbe vinskog grožđa, ostvarena proizvodnost kombajna na jedan sat rada od 11.455 kg/ha grožđa, odnosno 91.637 kg/dan, što predstavlja dobro rešenje jer zamenjuje oko 150 radnika na dan. Potrošnja goriva i energije od 630 MJ/ha može se smatrati opravdanom, a značajna je kod energetskog bilansa utroška energije u mehanizovanoj berbi vinskog grožđa.

Dr Svetozar Savić je objavio 17 radova iz kategorije Q6, od čega je 16 radova objavljeno u časopisu *Matica crnogorska* u periodu od 2009. do 2022. godine. Analizom naučno-istraživačkih radova iz kategorije Q6 može se videti da je fokus rada dr Svetozara Savića bio na problemima malih i srednjih proizvođača, uključujući i osvrt na problem nedovoljnog medijskog informisanja o njima, kao i informisanju javnosti o vinu kao brendu u Crnoj Gori. Jedan broj radova iz ove kategorije se odnosi i na podatke o vinogradarskom obrazovanju u Crnoj Gori kroz istoriju kao i na trgovinu vina u prošlosti Crne Gore.

U celokupnom naučno-istraživačkom opusu, najzapaženiji su rezultati na polju pisanja i izdavanja monografskih dela. Pored dve, već pomenute, naučne monografije nacionalnog značaja i jednog poglavlja u monografiji nacionalnog značaja, kandidat je samostalni autor i dve stručne monografije izdate u inostranstvu, jedna u Rusiji na ruskom jeziku a druga u Nemačkoj na engleskom jeziku (kategorija S1). Pored toga, objavio je i dve stručne monografije izdate u Crnoj Gori (S3) kao i dva poglavlja u dve stručne monografije izdate u Crnoj Gori (S4). Pri tome, stručna monografija "Stotinu jedanaest vina (111) iz crnogorskih porodičnih vinarija" 2014. godine je nagrađena od strane OIV-a (Internacionalna organizacija za vinovu lozu i vino u Parizu (Organisation Internationale De La Vigne Et Du Vin – OIV).

Kandidat je učestvovao u realizaciji dva nacionalna projekta i bio rukovodilac međunarodnog projekta "Genetički resursi vinove loze u Crnoj Gori". Objavio je dva priručnika: *Vino i hrana* i *Osnovi somelijerstva* (P6). U saradnji sa Centrom za stručno obrazovanje kreirao je „Program obrazovanja za sticanje znanja i veština iz somelijerstva“ odobren od Ministarstva prosvete i nauke Crne Gore.

Veoma je zapažen doprinos dr Svetozara Savića u razvoju društvene zajednice, edukaciji i širenju vinske kulture u Crnoj Gori. Poverene su mu brojne funkcije i članstva u različitim ekspertskim grupama, telima i udruženjima: Član je grupe eksperata za akreditaciju studijskih programa odnosno reakreditaciju ustanova

visokog obrazovanja u Agenciji za kontrolu i obezbeđenje kvaliteta visokog obrazovanja (2019), Crnogorski delegat (2015-2018) u Komitetu visokih predstavnika (CSO, Committee of Senior Officials) u programu COST (Evropska saradnja u nauci i tehnologiji), Član Saveta za visoko obrazovanje (2015-2017), Član Upravljačkog odbora (2015) INVO-HERIC (Visoko obrazovanje i istraživanje za inovacije i konkurentnost) koji finansira Svetska banka (2015), Delegat Crne Gore u Internacionalnoj organizaciji za vinovu lozu i vino u Parizu (Organisation Internationale De La Vigne Et Du Vin – OIV) (2007-2013), ovlašćeni degustator šire i vina (Zagreb 2008, Ljubljana, 2010), Član tima za zaštitu životne sredine - opština Bar (2005), Član Odbora za poljoprivredu – CANU (2003) Član saveta za zaštitu životne sredine – opština Bar (2007), Član ekspertskog tima koji je izradio analizu postojećeg stanja i perspektive razvoja u okviru strategije „Crnogorska poljoprivreda i Evropska unija“, Nemačka korporacija za tehničku saradnju (2006), ekspert za edukaciju crnogorskih vinogradarsko-vinarskih proizvođača.

Kandidat dr Svetozar Savić je dobitnik Trinaestojulske nagrade za 2017. godinu koja se kao godišnja nagrada dodeljuje za dela ili ostvarenja u svim oblastima rada i stvaralastva od izuzetnog značaja za Crnu Goru.

ANALIZA PEDAGOŠKE OSPOSOBLJENOSTI

Kandidat dr Svetozar Savić je sticao pedagoško iskustvo učestvujući u nastavi na Fakultetu za turizam Univerzitet Mediteran, Bar-Podgorica (2010-2012) kao i na Fakultetu za Internacionalni menadžment u turizmu i hotelijerstvu u Miločer, Budva (2014-2021). Bio je angažovan u nastavi na osnovnim i master studijama iz naučne oblasti za koju je biran. Kandidat je u prethodnom periodu bio mentor u izradi jednog master rada i pet diplomskih radova. Kvalitet njegovog pedagoškog rada ocenjen je najvećom ocenom od strane studentata u anonimnim anketama sprovedenim na Fakultetu za Internacionalni menadžment u hotelijerstvu u Miločer Budva i Fakultetu za turizam, Univerzitet Mediteran na kojima je kandidat bio angažovan u nastavi. Pedagoški rad nastavnika, u anonimnim anketama studenata, ocenjen je visokim ocenama u rasponu od 4,5 do 4,9, što govori o kvalitetu nastave i kvalitetu veština za prenošenje znanja iz predmeta u okviru oblasti za koju je biran.

II VERIFIKACIJA BODOVANJA

ZBIRNI PREGLED UKUPNOG BROJA REFERENCI PO OBLASTIMA DJELATNOSTI I BODOVA

DJELATNOST	Broj radova			Broj bodova		
	Prije izbora	Poslije izbora	Ukupno	Prije izbora	Poslije izbora	Ukupno
1. NAUČNOISTRAŽIVAČKI RAD		36			84,5	
2. UMJETNIČKI RAD						
3. PEDAGOŠKI RAD		11			19	
4. STRUČNI RAD		12			31.6	
UKUPNO						

III MIŠLJENJE ZA IZBOR U ZVANJE

Na osnovu dostavljene dokumentacije i uvida u naučno-istraživački, pedagoški i stručni rad kandidata, zaključujem da dr Svetozar Savić ne ispunjava uslove propisane Zakonom o visokom obrazovanju Crne Gore, Statutom Univerziteta i Uslovima i kriterijumima za izbor u akademska zvanja. Kandidat nema naučno-istraživačke rezultate objavljene u časopisima koji se nalaze u bazama naučnih radova SCI/SCIE/SSCI/A&HCI (kategorije Q1+Q2+Q3+Q4). U skladu sa tim, kandidat ne ispunjava obavezne kvalitativne kriterijume za izbor u akademska zvanja navedene u članu 6 i 7 Uslova i kriterijuma za izbor u akademska zvanja.

KONAČNO MIŠLJENJE

Kandidatkinja dr Vesna Maraš ispunjava sve uslove propisane Zakonom o visokom obrazovanju, Statutom Univerziteta Crne Gore i aktom Uslovi i kriterijumi za izbor u akademska zvanja na Univerzitetu Crne Gore, te shodno tome, sa izuzetnim zadovoljstvom, predlažem Veću Biotehničkog fakulteta i Senatu Univerziteta Crne Gore, da dr Vesnu Maraš izaberu u zvanje redovnog profesora za oblast Vinogradarstvo na Biotehničkom fakultetu Univerziteta Crne Gore.

Kandidat dr Svetozar Savić **ne ispunjava** obavezni uslov propisan Zakonom o visokom obrazovanju, Statutom Univerziteta Crne Gore i aktom Uslovi i kriterijumi za izbor u akademska zvanja na Univerzitetu Crne Gore.

RECENZENT

Dr Slavica Todić, redovni profesor
Poljoprivredni fakultet Univerzitet u Beogradu

IZVJEŠTAJ RECENZENTA

Odlukom Senata Univerziteta Crne Gore br. 03-1495/3 od 03.09.2022. godine imenovana sam za člana komisije za razmatranje konkursnog materijala i pisanje Izvještaja za izbor u akademsko zvanje za oblast Vinogradarstvo na Biotehničkom fakultetu. Na Konkurs koji je objavljen u dnevnom listu "Pobjeda", dana 06.07.2022. godine, za izbor u akademsko zvanje za predmete iz oblasti Vinogradarstva na Biotehničkom fakultetu UCG prijavila su se dva kandidata: dr Vesna Maraš i dr Svetozar Savić.

Nakon uvida u dostavljeni materijal, podnosim Izvještaj recenzenta.

Kandidat: Dr Vesna Maraš**I OCJENA USLOVA****ISPUNJENOST USLOVA U POGLEDU STEPENA OBRAZOVANJA**

Dr Vesna Maraš je diplomirala 1990. godine na Poljoprivrednom fakultetu – Odsjek za voćarstvo i vinogradarstvo Univerziteta u Sarajevu. Magistrirala je na Poljoprivrednom fakultetu (grupa Ampelologija) u Beogradu 1995. godine. Na istom fakultetu odbranila je 2000. godine doktorsku disertaciju pod nazivom „Ampelografske karakteristike varijeteta autohtone sorte vinove loze kratošija u Crnoj Gori” i stekla zvanje doktora biotehničkih nauka – grupa Vinogradarstvo – Ampelografija. Postdoktorske studije iz oblasti Genetike vinove loze obavila je 2017. godine na Univerzitetu u La Riohi (Naučni institut za vinovu lozu i vino - ICSVV).

Na Poljoprivrednom institutu u Podgorici zasnova la je radni odnos kao istraživač saradnik 1994. godine, a nakon odbrane magistarske teze izabrana je u zvanje višeg istraživača 1996. godine. U zvanje naučni saradnik za oblast Vinogradarstvo na Biotehničkom institutu Univerziteta Crne Gore kandidatkinja je izabrana je 2001. godine.

U naučna zvanja viši naučni saradnik i naučni savjetnik dr Vesna Maraš je birana 2006. odnosno 2013. godine po zahtjevu kompanije „13. jul Plantaže” a. d. gdje je bila zaposlena. Postupak je sproveden na Univerzitetu Crne Gore u skladu sa članom 52 Zakona o naučnoistraživačkoj djelatnosti („Sl. listu Crne Gore”, br. 80 od 31. decembra 2010, 40/11, 57/14).

Kandidatkinja je dobila zvanje redovnog profesora za oblast Vinogradarstvo na Fakultetu za prehrambenu tehnologiju, bezbjednost hrane i ekologiju na Univerzitetu Donja Gorica ekvivalencijom naučnog i akademskog zvanja 2014. godine. U odluci o davanju saglasnosti na izbor u zvanje redovnog profesora, ekvivalencijom naučnog i akademskog zvanja, Senat Univerziteta Donja Gorica se poziva na Statut UDG i Pravilnik Senata UDG-a o opštim uslovima za izbor u akademska zvanja Univerziteta Donja Gorica.

U pogledu stepena obrazovanja dr Vesna Maraš ispunjava uslove za izbor u akademsko zvanje koji su utvrđeni Zakonom o visokom obrazovanju i Statutom Univerziteta Crne Gore. Međutim, u Uslovima i kriterijuma za izbor u akademsko zvanja u članu 4, tačka 2 jasno je navedeno da se u akademsko zvanje može birati lice koje ima provjerene pedagoške sposobnosti, koje utvrđuje vijeće organizacione jedinice u okviru koje se izvodi najveći broj časova predmeta, odnosno oblasti, za koji je raspisan konkurs. S obzirom na to da Vijeće Biotehničkog fakulteta nije moglo da ocijeni pedagoški rad dr Vesne Maraš, jer nije izvodila nastavu na ovom fakultetu, proizlazi da kandidatkinja ispunjava uslove za izbor samo u zvanje docenta zato što za to zvanje nije neophodna ocjena za pedagošku aktivnost.

ANALIZA NAUČNOISTRAŽIVAČKOG RADA

Na osnovu detaljnog uvida u priložene radove i klasifikacionu bibliografiju zaključujem da je fokus naučnoistraživačkog rada dr Vesne Maraš uglavnom usmjeren na proučavanje, molekularnu karakterizaciju i očuvanje crnogorskih autohtonih sorti i klonova vinove loze. Rezultati naučnoistraživačkog rada kandidatkinje su prikazani u međunarodnoj monografiji (1), međunarodnim časopisima koji se nalaze u renomiranim međunarodnim bazama podataka Q1 (7), Q2 (4) i Q3 (4), međunarodnim časopisima koji se ne nalaze u bazama podataka (4), u nacionalnim časopisima (3) i na međunarodnim naučnim skupovima (38).

Među publikacijama posebno bih istakla rad „Population genetic analysis in old Montenegrin vineyards reveals ancient ways currently active to generate diversity in *Vitis vinifera*” objavljen u renomiranom časopisu Scientific reports (Q1), a rezultat je opsežnog višegodišnjeg istraživanja na autohtonom i odomaćinim sortama vinove loze u Crnoj Gori. U radu je prikazano bogato genetičko nasleđe vinove loze u Crnoj Gori, koje je svrstava u isti red sa mnogo većim i poznatijim vinogradarskim područjima, ne samo u Evropi nego i u svijetu. Ovo genomsko istraživanje je, osim evidencije genetičkog diverziteta vinove loze u Crnoj Gori, dalo odgovor i o porijeklu ispitivanih autohtonih sorti i ukazalo na njihovu međusobnu genetičku povezanost. Tako je utvrđeno da je sorta vranac potomak sorti kratošija i duljenga, čime je na najbolji način potvrđena njegova autohtonost i porijeklo iz Crne Gore.

U radu „Origin and characterization of Montenegrin grapevine varieties” (Vitis - Q2) ukazano je da se vinogradarstvo i vinarstvo Crne Gore uglavnom bazira na autohtonim sortama vranac, kratošija, krstač i žizak. Realizovanjem internacionalnih projekata koji su imali za cilj ampelografsku analizu i genetičku identifikaciju autohtonih sorti vinove loze u Crnoj Gori autori navode da je potvrđena originalnost sorti vranac, žizak i krstač, dok sorta kratošija ima isti genetički profil kao sledeće sorte: italijanska Primitivo, kalifornijska Zinfandel i hrvatska Crljenak Kaštelanski. Autori ističu da Crna Gora posjeduje veliku varijabilnost u okviru vinove loze, koja je nedovoljno istražena. S tim u vezi dalje proučavanje genetičkih resursa vinove loze u Crnoj Gori značajno će obogatiti postojeći diverzitet vinove loze u Evropi. Upotrebom molekularnih markera analizirana je crnogorska germplazma vinove loze što je prikazano u objavljenim radovima u indeksiranim naučnim časopisima u kojima je kandidatkinja participirala „Microsatellite inferred genetic diversity and structure of Western Balkan grapevines (*Vitis vinifera* L.)” (Tree Genetics&Genomes - Q1) i „SSR molecular marker analysis of the grapevine varieties germplasm in Montenegro” (Journal International des Sciences de la Vigne et du vin - Q2).

Dio istraživačkog rada kandidatkinje bio je usmjeren i na oblast vinarstva što pokazuje širinu i multidisciplinarnost njenog naučnoistraživačkog rada. U radu „Wine or Beer? Comparison, Changes and Improvement of Polyphenolic Compounds during Technological Phases” koji je objavljen u časopisu Molecules (Q1), naznačeno je da alkoholna pića - vino i pivo, zahvaljujući antioksidativnim svojstvima, povoljno djeluju na ljudsko zdravlje, ako se umjereno konzumiraju. Ukazano je da vino u odnosu na pivo pokazuje snažniju biološku aktivnost, zahvaljujući većem sadržaju fenolnih komponenti. Fenolna jedinjenja iz piva i vina pokazuju snažnu antioksidativnu i antiinflamatornu aktivnost, pa je poželjno povećati njihov sadržaj u krajnjem proizvodu. Iz razloga što fenolne supstance znatno utiču i na kvalitet finalnog proizvoda (boja, ukus, miris, stabilnost), potrebno je koristiti kvalitetnu sirovinu vodeći računa o tehnološkim procesima i skladištenju. Cilj rada „Polyphenolic content and sensory profile of Montenegrin Vranac wines produced with different oenological products and maceration”, koji je objavljen u časopisu Macedonian Journal of Chemistry and Chemical Engineering – Q3, je bio utvrđivanje najboljeg tehnološkog postupka za dobijanje vrhunskog vina „Vranac”, uključujući njegov polifenolni sastav i visoke senzorne karakteristike. Vino je proizvedeno od istoimene autohtone crnogorske sorte, a dobijeni rezultati doprinose kompletnijem sagledavanju enološkog potencijala ove sorte za dobijanje što kvalitetnijeg finalnog proizvoda.

Dr Vesna Maraš je selekcionisala 7 klonova sorte vranac koji svojim osobinama nadmašuju matičnu sortu. Priznati su 2014. godine od strane Ministarstva poljoprivrede i ruralnog razvoja Crne Gore - Fitosanitarna uprava, i upisani u Registar sorti i podloga vinove loze. Selekcionisani klonovi sorte vranac su 2017. godine priznati kao patent i upisani u Registar patenata (Ministarstvo ekonomije Crne Gore - Zavod za intelektualnu svojinu).

Kandidatkinja je član Odbora za poljoprivredu i šumarstvo Crnogorske akademije nauka i umjetnosti od 2019. godine; Član Predsjedništva, Sekretar biotehničkih nauka i redovni član Akademije inženjerskih nauka Crne Gore od 2013. godine; Član Savjeta za naučno-istraživačku djelatnost u oblasti poljoprivrednih nauka Vlade Crne Gore u više mandata, od 2011. do 2020. godine. Od 2015. do 2017. godine bila je Predsjednica Savjeta za naučno-istraživačku djelatnost (Vlada Crne Gore); Član naučnog i organizacionog odbora „Prve međunarodne naučne konferencije o Vrancu i drugim crnogorskim autohtonim sortama vinove loze”, koja je održana u Podgorici od 20-22. novembra 2017. godine; Nacionalni koordinator i član radne grupe za rod Vitis ECPGR (Evropski Kooperativni program za Biljne Genetičke Resurse); Član je Upravnog odbora Nacionalnog udruženja vinogradara i vinara Crne Gore; Crnogorski stručni predstavnik u programskom odboru za sedmi okvirni program EU za istraživanja i tehnološki razvoj; Međunarodni je sudija za ocjenjivanje vina.

Pregledom dostavljene bibliografije može se konstatovati raznovrstan naučno-istraživački i stručni rad kandidatkinje koja je bila uključena u više projekata. Dr Vesna Maraš je kao rukovodilac učestvovala u realizaciji 7 međunarodnih i 3 nacionalna projekta, a kao saradnik imala je angažman na 7 međunarodnih projekata. Intenzivna projektna aktivnost kandidatkinje je dodatna potvrda njene naučne osposobljenosti i internacionalne prepoznatljivosti. Doprinijela je da se Crna Gora sa svojim autohtonim i odomaćinim sortama vinove loze uključi u EU Vitis baze.

ANALIZA PEDAGOŠKE OSPOSOBLJENOSTI

Dr Vesna Maraš učestvuje u nastavnom procesu na Univerzitetu Donja Gorica od 2010. godine. Za dekana Fakulteta za prehrambenu tehnologiju, bezbjednost hrane i ekologiju na Univerzitetu Donja Gorica izabrana je 2012. godine. Kandidatkinja je na Univerzitetu Donja Gorica obavljala pedagošku aktivnost kao redovni profesor. Na Fakultetu za prehrambenu tehnologiju, bezbjednost hrane i ekologiju bila je mentor pri izradi jednog magistarskog rada i član jedne komisije za ocjenu/odbranu doktorske disertacije. Takođe je jednom bila član komisije za ocjenu/odbranu doktorske disertacije na Hemijskom fakultetu, Univerziteta u Beogradu (rangiran u prvih 500).

Za pedagošku aktivnost treba da se izvrši korekcija bodovanja iz razloga što je kandidatkinja za kvalitet nastave ocijenjena sa 5

II VERIFIKACIJA BODOVANJA

ZBIRNI PREGLED RADOVA I BODOVA

DJEATNOST	Broj radova		Broj bodova	
	Poslije izbora	Ukupno	Poslije izbora	Ukupno
1. NAUČNOISTRAŽIVAČKI RAD	52	116	43.3	139.40
2. PEDAGOŠKI RAD			6	6
3. STRUČNI RAD	41	60	160	200.00
UKUPNO	93	176	209.3	345.40

III MIŠLJENJE ZA IZBOR U ZVANJE

Dr Vesna Maraš je u zvanje naučni savjetnik izabrana 2013. godine na osnovu člana 52 Zakona o naučnoistraživačkoj djelatnosti ("Sl. listu Crne Gore", br. 80 od 31. decembra 2010, 40/11, 57/14). Po tom članu se izbor u naučno zvanje lica koja su zaposlena u ustanovi koja nema stručni organ vrši u ustanovi koja ima status univerziteta u Crnoj Gori, pa je to razlog što je postupak izbora za kandidatkinju sproveden na Univerzitetu Crne Gore. Postupak za izbor kandidatkinje pokrenut je na zahtjev ustanove „13. jul Plantaže” a. d., što je u skladu sa već pomenutim članom 52 Zakona o naučnoistraživačkoj djelatnosti. U isto vrijeme, po ovom članu, Biotehnički fakultet nije mogao pokrenuti proceduru za izbor u naučno zvanje svojim zaposlenim doktorima nauka. Procedure za izbor u akademska zvanja pokretane su samo onim doktorima koja imaju punu normu časova na akademskim studijama. To je dovelo do toga da je veliki broj zaposlenih čekao izbor u zvanje po više od 10 godina, a nažalost i danas imamo situaciju da su neke kolege van izbornog procesa iako imaju zavidne naučnoistraživačke reference. Na taj način su zaposleni na Univerzitetu, odnosno Biotehničkom fakultetu, koji nisu imali dovoljan broj časova za izbor, bili u podređenom položaju u odnosu na ona lica koja su bila zaposlena u drugim ustanovama koje su pokretale procedure za njihov izbor u zvanja.

U pogledu naučnoistraživačke aktivnosti dr Vesna Maraš ima zavidne reference koje bi je mogle preporučiti za izbor u najviše zvanje, ali **uzimajući u obzir naprijed navedeno, uz činjenicu da kandidatkinja ne zadovoljava uslov iz člana 4 tačke 2 prema Uslovima i kriterijuma za izbor u akademska zvanja, smatram da dr Vesna Maraš treba da bude birana u zvanje docenta.**

Kandidat: Dr Svetozar Savić

I OCJENA USLOVA

ISPUNJENOST USLOVA U POGLEDU STEPENA OBRAZOVANJA

Dr Svetozar Savić je diplomirao na Poljoprivrednom fakultetu Univerziteta u Novom Sadu na voćarsko-vinogradarskom smjeru, 1986. godine. Magistarsku tezu odbranio je 1995. godine, na Poljoprivrednom fakultetu Univerziteta u Beogradu. Na istom fakultetu stekao je naučni stepen doktora biotehničkih nauka - oblast agronomskih nauka odbranom doktorske disertacije pod nazivom „Ampelografske karakteristike autohtonih sorti vinove loze u Crnoj Gori” 14. jula 2001. godine.

Kandidat je izabran u zvanje naučnog saradnika u Institutu za istraživanja – Srbija 2002. godine, a u zvanje višeg naučnog saradnika na Univerzitetu Crne Gore po zahtjevu ustanove „13. jul

Plantaže” a. d. 2009. godine. Na Nezavisnom univerzitetu Banja Luka, biran je za užu naučnu oblast Trgovina, turizam i hotelijerstvo, u zvanje docenta 2017. godine i vanrednog profesora 2022. godine.

Na osnovu uvida u priloženu dokumentaciju može se konstatovati da dr Svetozar Savić u pogledu obrazovanja ispunjava neophodne uslove za izbor u akademsko zvanje docent u skladu sa odredbama Zakona o visokom obrazovanju, Statuta Univerziteta Crne Gore i Uslovima i kriterijumima za izbor u akademska i naučna zvanja.

ANALIZA NAUČNOISTRAŽIVAČKOG RADA

Na osnovu detaljnog uvida u priložene radove i klasifikacionu bibliografiju zaključujem da se kandidat u svom naučnoistraživačkom radu bavio problematikom iz oblasti vinogradarstva i to naročito proučavanjem genetičkih resursa vinove loze u Crnoj Gori, uticajem rezidbe na prinos i kvalitet grožđa introdukovanih i autohtonih sorti vinove loze i rejonizacijom vinogradarske proizvodnje u Crnoj Gori. Rezultati naučnoistraživačkog rada dr Svetozara Savića prikazani su u dvije monografije nacionalnog značaja, jednom poglavlju u monografiji nacionalnog značaja, pet radova u međunarodnim časopisima koji se ne nalaze u bazama podataka, sedamnaest radova u nacionalnim časopisima, jedanaest radova na međunarodnim naučnim skupovima, jednom radu na nacionalnom naučnom skupu, dvije stručne knjige izdate u inostranstvu, dvije stručne knjige izdate kod nas i dva poglavlja u stručnoj monografiji izdatoj kod nas.

Posebno bih izdvojila monografiju “Crnogorska ampelografija”, čiji je izdavač CANU, gdje je prikazan botanički opis, agrobiološke i privredno-tehnološke karakteristike velikog broja sorti vinove loze koje se gaje u u agroekološkim uslovima crnogorskog vinogradarskog regiona. Autor je akcenat stavio na sorte i podloge koje se nalaze u aktivnoj proizvodnji, kao i na izdvojene genotipove iz prirodne populacije.

Posebno bih izdvojila monografiju “Crnogorska ampelografija”, čiji je izdavač CANU, gdje je prikazan botanički opis, agrobiološke i privredno-tehnološke karakteristike velikog broja sorti vinove loze koje se gaje u agroekološkim uslovima crnogorskog vinogradarskog regiona. Autor je akcenat stavio na sorte i podloge koje se nalaze u aktivnoj proizvodnji, kao i na izdvojene genotipove iz prirodne populacije. Za svaki region odnosno subregion dao je preporuku za gaianje stonih i vinskih sorti i loznih podloga, što znatno olakšava i omogućava sigurnost u proizvodnji grožđa i vina. Na tim lokalitetima. U monografiji su opisane i najvažnije operacije koje se primjenjuju u vinogradarsko-vinarskoj praksi, a koje utiču na privredno-tehnološka svojstva grožđa i vina lokalnih i introdukovanih vinskih i stonih sorti. U posljednjem poglavlju data je analiza proizvodnje i plasmana stonog grožđa u Crnoj Gori.

Vrlo je značajna i monografija “Genetički resursi u bilinoj proizvodnji Crne Gore” (izdavač CANU) koja je nastala kao rezultat

potrebe crnogorskih naučnih radnika da sakupe i na jednom mjestu prikažu genetičke resurse poljoprivrednih biljaka Crne Gore, kako bi podstakli dalji rad na njihovom proučavanju u cilju održivog korišćenja i očuvanja. Monografija ima za cilj i da skrene pažnju stručne i laičke javnosti, a posebno državnih institucija na obim materijala koji na malom prostoru posjeduje Crna Gora, a koji nije dovoljno vrednovan i u opasnosti je od nestajanja. Monografija ima više poglavlja, a dr Svetozar Savić je autor onog dijela koji se odnosi na vinovu lozu. Autor je dao informacije o porijeklu i gajenju vinove loze u svijetu, kao i o istorijatu i značaju gajenja vinove loze u Crnoj Gori. Zatim je detaljno opisao naše autohtone sorte za koje je naveo da se na lokalnom nivou gaje duži vremenski period i da ih vinogradari smatraju domaćim. Detaljno je prikazao i introdukovane vinske i stone sorte vinove loze. Posebnu pažnju, kao genetički resursi u Crnoj Gori u okviru vinove loze, zaslužuju i nove stone i besjemene sorte stvorene na Biotehničkom fakultetu, pa su i one predstavljene u ovom poglavlju. Da bi zaokružio genetički potencijal vinove loze u Crnoj Gori autor je prezentovao i manje poznate lokalne sorte, divlje lozne vrste i hibride nastale spontanim ukrstanjem. Autor je tekstom, originalnim fotografijama i analizama stavio na raspolaganje rezultate svojih dugogodišnjih istraživanja što predstavlja prilog ukupnom poznavanju genetičkih resursa Crne Gore.

Interes pobuđuje rad "Viticulture zoning in Montenegro" koji je objavljen u časopisu Q5 kategorije (kandidat je prvi autor), gdje su prikazani klimatski činioci u crnogorskom vinogradarskom regionu, fenološka osmatranja najvažnije crnogorske autohtone sorte vinove loze vranac, kao i hemijski sastav i senzorna ocjena grožđa i vina „Vranac“. Svi analizirani klimatski parametri u subregionima bili su prilično ujednačeni. Na modifikaciju pojedinih klimatskih činilaca utiču Jadransko more i Skadarsko jezero (kao velike vodene površine) i nadmorska visina. Trajanje fenoloških faza i dužina vegetacije sorte vranac se neznatno razlikovalo u različitim subregionima. Primjetne promjene u fenologiji i hemijskom sastavu grožđa sorte vranac i vina proizvedenog od te sorte javljaju se u vinogradima koji se nalaze na većim nadmorskim visinama. Vina dobijena od grožđa koje je proizvedeno na nižim nadmorskim visinama se odlikuju vrhunskim kvalitetom. Autor ističe da se područja Ulcinja i Podgorice mogu preporučiti za gajenje svih sorti vinove loze, nezavisno od vremena zrenja, dok bi na područjima Danilovgrada i Virpazara trebalo izbjegavati sorte kasnog zrenja. Rane sorte se mogu uzgajati na lokacijama na većim nadmorskim visinama, ali samo ako se nalaze na južnoj ili jugozapadnoj ekpoziciji.

Rezidba je miera niege koja se primjenjuje u vinogradu kojom želimo postignemo optimalan stepen opterećenja rodnim okcima što značajno utiče na produktivnost i razvoj čokota, visinu prinosa i kvalitet grožđa. Objavljeni radovi u kojima je dr Svetozar Savić prvi autor daju odgovor na uticaj rezidbe na prinose i kvalitet grožđa nekih autohtonih i introdukovanih sorti vinove loze - „Uticaj rezidbe i opterećenja čokota rodnim okcima na prinose i kvalitet grožđa sorte krstač u Podgoričkom subregionu“ (Q5); „Impact of Pruning on Grape and Wine Quality of Chenin Blanc in Podgorica Vine Subregion“ (Q5); „Uticaj različite rezidbe na porast vinove loze i kvalitet grožđa sorte napoleon (*Vitis vinifera* L.) u podgoričkom vinogorju“ (K2) i „Uticaj rezidbe i opterećenja rodnim okcima na

prinose i kvalitet grožđa i vina sorte sovinjon (*Vitis Vinifera* L.) u podgoričkom subregionu“ (K2) što osim naučnog ima i praktični značaj.

Pored naučnoistraživačkog rada, dr Svetozar Savić je bio revnosan i na polju stručnog rada, o čemu svjedoči priložena bibliografija. Stručni rad kandidata ogleda se u prikazima monografija izdatim u inostranstvu i kod nas, kroz učešće na brojnim domaćim i međunarodnim skupovima, konferencijama, simpozijumima i okruglim stolovima. Rukovodio je jednim nacionalnim i jednim međunarodnim projektom, a kao istraživač bio je angažovan u još dva nacionalna projekta. Dobitnik je međunarodne nagrade OIV i Trinaestojulske nagrade.

Član je grupe eksperata za akreditaciju studijskih programa odnosno reakreditaciju ustanova visokog obrazovanja u Agenciji za kontrolu i obezbjeđenje kvaliteta visokog obrazovanja (2019), crnogorski je delegat (2015-2018) u Komitetu visokih predstavnika (CSO - Committee of Senior Officials) u programu COST (Evropska saradnja u nauci i tehnologiji), član Savjeta za visoko obrazovanje (2015-2017), član Upravljačkog odbora (2015) INVO-HERIC (Visoko obrazovanje i istraživanje za inovacije i konkurentnost) koji finansira Svjetska banka (2015), delegat Crne Gore u Internacionalnoj organizaciji za vinovu lozu i vino u Parizu (Organisation Internationale De La Vigne Et Du Vin – OIV) (2007-2013), član tima za zaštitu životne sredine – opština Bar (2005), Član Odbora za poljoprivredu – CANU (2003).

Dr Svetozar Savić **nema radova na SCI/SCIE/SSCI/A&HCI listama**, pa u pogledu **naučnoistraživačke djelatnosti ne zadovoljava** uslove propisane Uslovima i kriterijima za izbor u akademska zvanja za izbor u akademsko zvanje docent.

ANALIZA PEDAGOŠKE OSPOSOBLJENOSTI

Dr Dr Svetozar Savić je imao nastavni angažman u periodu 2010-2012. godine na Fakultetu za turizam, Univerziteta Mediteran, Bar-Podgorica. Od studijske 2014/15. godine uključen je u nastavni proces na HEC Fakultetu za internacionalni menadžment u turizmu i hotelijerstvu u Miločer. Na osnovnim studijama izvodi nastavu iz dva predmeta: Osnovi restoranstva i gastronomije i Osnovi tehnologije hrane i pića, a na master studijama iz predmeta Alati i menadžment u hotelijerstvu i gastronomiji. Na Nezavisnom univerzitetu Banja Luka, biran je za užu naučnu oblast Trgovina, turizam i hotelijerstvo, u zvanje docenta 2017. godine i vanrednog profesora 2022. godine.

Kandidat je objavio dva priručnika: Vino i hrana i Osnove somelijerstva. Bio je mentor na osnovnim (5 kandidata) i na master studijama (1 kandidat). Na osnovu visokih ocjena u studentskim anketama HEC Fakultet za internacionalni menadžment u turizmu i hotelijerstvu je izdao potvrdu kojom je kvalitet nastave kandidata ocijenjen sa maksimalnom ocjenom. Međutim, pošto je u Uslovima i kriterijima za izbor u akademska zvanja decidno navedeno da pedagošku sposobnost utvrđuje vijeće organizacione jedinice u okviru koje se izvodi najveći broj časova predmeta, odnosno oblasti, za koji je raspisan konkurs, pa kako ocjenu nije dalo Vijeće Biotehničkog fakulteta onda ona ne može ući u ukupni bodovni skor. Iz tog razloga neophodna je korekcija bodovanja.

II VERIFIKACIJA BODOVANJA

ZBIRNI PREGLED RADOVA I BODOVA

DJELATNOST	Broj radova		Broj bodova	
	Poslije izbora	Ukupno	Poslije izbora	Ukupno
1. NAUČNOISTRAŽIVAČKI RAD	50	93	104.89	210.68
2. PEDAGOŠKI RAD	3	8	6.5	19
UKUPNO				

III MIŠLJENJE ZA IZBOR U ZVANJE

Na osnovu dostavljene dokumentacije i uvida u naučnoistraživački rad kandidata zaključujem da **dr Svetozar Savić ne ispunjava uslove propisane Uslovima i kriterijuma za izbor u akademska zvanja** za izbor u akademsko zvanje docent, jer nema radove koji su objavljeni u renomiranim časopisima u kategorijama Q1, Q2, Q3 i Q4.

Konačno mišljenje

Na osnovu dostavljene dokumentacije i uvida u naučnoistraživački rad kandidata zaključujem da **dr Svetozar Savić ne ispunjava uslove propisane Uslovima i kriterijuma za izbor u akademska zvanja** za izbor u akademsko zvanje docent, jer nema radove koji su objavljeni u renomiranim časopisima u kategorijama Q1, Q2, Q3 i Q4.

Analizom dostavljene dokumentacije **konstatujem da dr Vesna Maraš ispunjava uslove za izbor u zvanje docent**

propisane Zakonom o visokom obrazovanju, Statutom Univerziteta Crne Gore i Uslovima i kriterijumima za izbor u akademska zvanja.

Stoga, predlažem Vijeću Biotehničkog fakulteta i Senatu Univerziteta u Crnoj Gori da **dr Vesnu Maraš izabere u zvanje docenta** za oblast Vinogradarstvo na Biotehničkom fakultetu Univerziteta Crne Gore.

RECENZENT

Prof. dr Đina Božović
redovni profesor Biotehničkog fakulteta

IZVJEŠTAJ RECENZENTA

I OCJENA USLOVA

Odlukom Senata Univerziteta Crne Gore, na sjednici održanoj 02-03.09.2022. godine, imenovan sam za člana Komisije za razmatranje konkursnog materijala i pisanje Izvještaja za izbor u akademsko zvanje za oblast Vinogradarstvo na Biotehničkom fakultetu. Uvidom u dostavljenu dokumentaciju utvrdjujem da su se na predmetni natječaj prijavila dva kandidata, dr.sc. Vesna Maraš i dr.sc. Svetozar Savić.

Kandidat: Dr Vesna Maraš

ISPUNJENOST USLOVA U POGLEDU STEPENA OBRAZOVANJA

Kandidatkinja dr.sc. Vesna Maraš diplomirala je na Poljoprivrednom fakultetu - Odsjek za voćarstvo i vinogradarstvo Univerziteta u Sarajevu, 1990. godine. Poslijediplomske studije (magisterij), grupu Ampelologija završila je na Poljoprivrednom fakultetu u Beogradu 1995. godine (srednja ocjena 9.20), odbranivši magistarsku tezu pod nazivom: "Uticaj klimatsko-edafskih uslova Lješopolja na ispoljavanje agrobioloških svojstava novih sorti vinove loze PIT 11, PIT 13 i PIT 18". Doktorsku disertaciju pod naslovom: „Ampelografske karakteristike varijeteta autohtone sorte vinove loze kratošija u Crnoj Gori“ odbranila je na Poljoprivrednom fakultetu u Beogradu 2000. godine i stekla zvanje doktora biotehničkih nauka-grupa Vinogradarstvo-Ampelologija. Postdoktorske studije u oblasti Vinogradarstva – Genetika na Institutu za vinovu lozu i vino – ICVV (Instituto de Ciencias de la Vid y del Vino), Logrono u La Riohi (Španija), završila je 2017. godine. U pogledu stupnja obrazovanja dr.sc. Vesna Maraš ispunjava sve uvjete propisane Zakonom o visokom obrazovanju Crne Gore, Statutom Univerziteta Crne Gore i Mjerilima o uslovima i kriterijumima za izbor u akademska i naučna zvanja (2019).

PODACI O RADNIM MJESTIMA I IZBORIMA U ZVANJE

Naučnoistraživački karijeru i radnu karijeru dr.sc. Vesna Maraš započela je 1992. godine kao **istraživač-saradnik** u Zavodu za vinogradarstvo i vinarstvo na Poljoprivrednom institutu u Podgorici. Zvanje **višeg istraživača** stekla je 1996. godine u Zavodu za vinogradarstvo i voćarstvo Poljoprivrednog instituta u Podgorici; u **zvanje naučnog saradnika** na Biotehničkom institutu Univerziteta Crne Gore za oblast vinogradarstvo izabrana je 2001. godine, a u **zvanje višeg naučnog saradnika** za oblast vinogradarstvo 2006. godine. Zvanje **naučnog savjetnika** na Univerzitetu Crne Gore stekla je 2013. godine. Zvanje **redovnog profesora za oblast Vinogradarstvo** stekla je izborom na Univerzitetu Donja Gorica 2014. godine (ekvivalencija naučnog i akademskog zvanja, shodno Zakonu o visokom obrazovanju). U izvođenju nastave na Univerzitetu Donja Gorica angažirana je od 2010. godine. Za dekana Fakulteta za prehrambenu tehnologiju, bezbjednost hrane i ekologiju na Univerzitetu Donja Gorica izabrana je 2012. godine. Od 2004. godine povjereno joj je mjesto direktora Razvoja u kompaniji „13. jul Plantaže“ a. d. u Podgorici, gdje je u stalnom radnom odnosu.

ANALIZA NAUČNOISTRAŽIVAČKOG (UMJETNIČKOG) RADA (Rezime recenzenta o naučnoistraživačkom (umjetničkom) radu kandidata na osnovu priloženih referenci sa izborom i tri naučnoistraživačka rada (umjetnička djela) za koja recenzent smatra da predstavljaju najznačajniji doprinos kandidata u izvještajnom periodu, saglasno Mjerilima za izbor)

Na osnovi uvida u klasifikacionoj bibliografiji dr.sc. Vesna Maraš može se zaključiti da se radi o kandidatkinji koja je u svom

dosađnjem naučnoistraživačkom radu postigla veoma značajne i zapažene rezultate. Bogat i raznovrstan znanstveni rad ogleda se kroz 116 bibliografskih jedinica od kojih su 62 rada nakon izbora u naučnog savjetnika na Univerzitetu Crne Gore (2013) i redovnog profesora iz oblasti vinogradarstva na Univerzitetu Donja Gorica (2014). Naime, nakon ovih izbora kandidatkinja je nastavila sa vrlo intenzivnim i uspješnim naučnoistraživačkim aktivnostima u oblasti vinogradarstva. Pored poglavlja u monografiji međunarodnog značaja (M2-1), objavila je 15 naučnih radova u međunarodnim časopisima (indeksirani) na SCI/SCIE/A&HCI listama od kojih sedam radova u vodećim međunarodnim časopisima Q1 (indeksirani na WoS a, rangirani u prvih 25% časopisa po Scopusovom rangiranju), četiri rada u časopisu kategorije Q2; četiri rada u časopisu kategoriji Q3). Objavila je i četiri rada u međunarodnim časopisima (Q5) koji nisu indeksirani na SCI/SCIE/SSCI/A&HCI listama i tri rada u časopisima nacionalnog značaja (Q6). U ovom periodu sudjelovala je i na više međunarodnih znanstvenih skupova sa kojih je devetnaest radova objavljeno u cjelini (K2) a isto toliko i u izvodu (K4).

Objavila je i poglavlje u stručnoj knjizi izdatoj u inozemstvu, bila je urednik tematskog Zbornika saopštenja s međunarodnog naučnog skupa i recenzirala je udžbenik koji je publiciran u inozemstvu. Uspješnu znanstveno-istraživačku karijeru pratila su stalna usavršavanja na priznatim institutima u inozemstvu.

Najveći broj radova kandidatkinje vezan je za izučavanje crnogorskih autohtonih sorti vinove loze, ispitivanju njihove varijabilnosti, njihovoj karakterizaciji, molekularnoj identifikaciji, istraživanju njihovog porijekla i korelacije sa drugim sortama. Značajni dio njenih istraživačkih aktivnosti bio je usmjeren u radu na klonskoj selekciji autohtonih sorti i na ispitivanje introduciranih sorti vinove loze, njihovih agrobioloških i privredno tehnoloških karakteristika.

Od navedenih radova objavljenih u časopisima, koji se nalaze na SCI/SCIE listama posebno se ističe rad „*Population genetic analysis in old Montenegrin vineyards reveals ancient ways currently active to generate diversity in Vitis vinifera*“. Rad je objavljen u časopidu Scientific Report, 2020. godine (<https://www.nature.com/articles/s41598-020-71918-7>), kategorija Q1. U radu su predstavljeni rezultati najobuhvatnijeg istraživanja vinove loze koje je rađeno na autohtonom i udomaćenim sortama vinove loze u Crnoj Gori. Obuhvaćena je genetička karakterizacija postojećeg diverziteta vinove loze u uzgoju i divljih populacija, uključujući i njihovu pedigre analizu. U radu je predstavljeno bogatstvo genetskog naslijeđa vinove loze u Crnoj Gori koje i dalje stvara veoma bogat diverzitet vrste *Vitis vinifera*. Od 476 genotipiziranih uzoraka, pomoću SSR i SNP markera izdvojen je 101 genotip koji odgovara uzgajanim sortama (*Vitis vinifera* ssp. sativa), 43 genotipa su odgovarala divljim formama (*Vitis silvestris*). U klasteru uzgajanih sorti identificirano je 50 poznatih sorti, za 51 neidentificirani genotip smatra se da su novootkrivene, potencijalno autohtone crnogorske sorte koje su kolekcioniranjem u Nacionalnoj kolekciji autohtonih sorti u posljednji čas spašene od zaborava i nestajanja. Rezultati istraživanja su potvrdili da se crnogorsko vinogradarstvo bazira na populaciji genetički povezanih sorti, što je karakteristično i u drugim čuvenim tradicionalnim regionima za uzgoj vinove loze i proizvodnju vina. U Crnoj Gori, ova populacija je stvorena oko sorti Kratošija i Razaklija. U istraživanjima je otkriveno 25 punih pedigree sorti (triosi-roditejski par i potomak) i 27 duosa (roditejski-potomci). Kratošija je roditelj (trio i duo odnosi) u skoro 20 genotipova vinove loze uzgajanih u Crnoj Gori. Pored Vranca, neki od potomaka Kratošije u Crnoj Gori su Čubrica, Račeška, Žitkovina, Crni Krstač, Crna loza, Crna Tomba. Sorta Kratošija je u ovim istraživanjima najčešće pronađen genotip u starijim crnogorskim vinogradima (106 puta) što, pored ostalog, potvrđuje njenu važnost u istoriji crnogorskog vinogradarstva. To je najstarija sorta vinove loze koja se uzgaja u Crnoj Gori i najstarije ime za sortu vinove loze koja se uzgaja u inozemstvu pod imenom Primitivo/Zinfandel/Crljenak kaštelanski/. Pronađen je puni pedigree Vranca, koji je potomak Kratošije i Duljenje. Proces domestifikacije vinove loze započeo još prije 8000 godina, u doba neolita, i dalje se nastavlja u vinogradarskim područjima Crne Gore. Pronađeni su predstavnici svih stupnjeva domestifikacije vinove loze.

U cilju očuvanja i valorizacije genetskih resursa vinove loze u Crnoj Gori sa potvrđenim genotipovima-sortama podignuta je Nacionalna kolekcija crnogorskih autohtonih i udomaćenih sorti vinove loze na Čemovskom polju. Dalje ispitivanje i karakterizacija njihovog agrobiološkog i enološkog potencijala će doprinijeti razvoju specifičnog crnogorskog vinogradarstva zasnovanog na autohtonom sortama, obogaćujući asortiman crnogorskih vina u

budućnosti. Imajući u vidu koliki je značaj autohtonih sorti u crnogorskom vinogradarstvu i vinarstvu ovo je istraživanje doprinijelo kompletnijem upoznavanju, valorizaciji i još boljoj komercijalizaciji crnogorskih sorti uz snažnije promoviranje i pozicioniranje Crne Gore kao značajne i kvalitetne vinske destinacije na vinskoj mapi svijeta.

Iz dostavljene bibliografije kandidatkinje posebno bih istaknuo i rad na polju klonske selekcije " *Clonal selection of autochthonous grape variety Vranac in Montenegro* " objavljen kao poglavlje u monografiji (M2-1) od strane renomiranog izdavača Springer. U radu je predstavljen istorijat i značaj sorte vranac za crnogorsko vinogradarstvo i vinarstvo. Istaknute su potrebe za radom na klonskoj selekciji ove privredno najznačajnije crnogorske sorte vinove loze. Tokom višegodišnjeg rada na klonskoj selekciji sorte Vranac (2004-2014) u Crnoj Gori izdvojeno je i priznato sedam klonova ove sorte (Vranac klon 1, Vranac klon 2, Vranac klon 3, Vranac klon 4, Vranac klon 5, Vranac klon 6 i klon Vranac 7). U radu su predstavljene agrobiološke, ekonomske i tehnološke karakteristike klonova sorte Vranca u usporedbi sa populacijom sorte. Odobrani klonovi su nadmašili populaciju sorte u nekim od parametara prinosa i kvalitete grožđa i vina. Radeći na klonskoj selekciji autohtone sorte vinove loze Vranac, kroz selekciju i priznavanje sedam klonova u 2014. godini, doprinijelo se očuvanju sorte čistoće i poboljšanju nekih agrobioloških, ekonomskih i tehnoloških karakteristika grožđa i vina sorte Vranac. Istovremeno, uspostavljanjem matičnih nasada u okviru procesa klonske selekcije, stvorena je osnova za unapređenje kategorije kvalitete sadnog materijala - loznih cjepova sorte vinove loze Vranac, što je od izuzetnog značaja za vinogradarstvo i vinogradarstvo u Crnoj Gori.

Koristeći rezultate rada na klonskoj selekciji vinove loze, kao i znanje stečeno na usavršavanju u inozemstvu iz oblasti klonske i sanitarne selekcije, dr.sc. Vesna Maraš je podižući predbazne i bazne nasade sorte vranac omogućila proizvodnju više kvalitetne kategorije loznog sadnog materijala (certificirani cijep) u Crnoj Gori, što je temelj stabilne proizvodnje grožđa i vina. Klonski certificirani materijal će doprinijeti očuvanju sorte čistoće, širenju najboljih klonova, sprečavanju falsificiranja sadnog materijala, što će osigurati stabilniji i kvalitetniji prinos grožđa i vina sorte vranac i ekspresiju njegovih najboljih karakteristika. Za selekcionirane klonove dobila je državnu nagradu za najuspješnijeg inovatora i zlatnu medalju za pronalazače od strane Svjetske organizacije za intelektualno vlasništvo (WIPO).

Također bih istaknuo kvalitet rada " *The effect of early leaf removal and cluster thinning treatments on berry growth and grape composition in cultivars Vranac and Cabernet Sauvignon* " objavljen u međunarodnom časopisu kategorije Q1. U radu su predstavljeni rezultati istraživanja utjecaja efekta ranog uklanjanja listova (defolijacije) i prorjeđivanja grozdova na rast bobica, ali i utjecaj ovih mjera zelene rezidbe na fenolni profil (naročito na proantocijanidine) i antocijane u sorti Vranac i Cabernet Sauvignon, uzgajanih u uvjetima mediteranske klime na Čemovskom polju. Rezultati su pokazali da je rana defolijacija smanjila prinos u obje sorte. Kod sorte Cabernet sauvignon defolijacija je na samom početku usporavala rast bobica ali je na kraju blago utjecala na gotove sve parametre prinosa (masa grožđa, masa bobica i broj bobica po grozdu), dok u sorte Vranac defolijacija nije imala utjecaja na rast i masu bobica. Prorjeđivanje grozdova nije utjecalo na masu bobica u obje sorte. U tretmanima gdje su primijenjene obje mjere zelene rezidbe, defolijacija i prorjeđivanje grozdova, evidentirano je smanjenje mase grožđa, mase bobica i broja bobica po grozdu i to značajnije kod sorte Cabernet sauvignon, dok je kod Vranca taj utjecaj bio manji. Najveći sadržaj antocijana i proantocijanidina bio je u ekstraktima pokožice grožđa gdje su primjenjivana oba tretmana. Zatim slijedi tretman gdje je primijenjena samo defolijacija. Povećani sadržaji ovih spojeva po bobici kod sorte Vranac, rezultat su pojačane sinteze, dok je kod sorte Cabernet sauvignon povećanje sadržaja posljedica manje mase bobica. Najbolje karakteristike vina (alkohol, intenzitet boje, nijansa boje, ukupni antocijanini, ukupni polifenoli) utvrđene su kod vina dobivenih iz varijanti gdje je primijenjena defolijacija.

Pored navedenih znanstvenih radova, objavljenih u međunarodnim časopisima i izloženih na međunarodnim konferencijama, treba naglasiti i veoma zapaženo učešće kandidatkinje dr.sc. Vesne Maraš u 17 naučno-istraživačkih projekata (nacionalni, međunarodni, bilateralni, IPA , Horizont 2020, Erasmus program, Eureka).

Veliki znanstveni doprinos na ampelografskoj, genetičkoj karakterizaciji, identifikaciji i evaluaciji lokalnih sorti s različitih terena Crne Gore i proučavanju crnogorske germplazme vinove loze, dr.sc. Vesna Maraš je dala i kroz sudjelovanje u brojnim međunarodnim projektima (SEED.net, SEER.ERA NET, COST akciju, GrapeOnfarm, InWiGrape), u saradnji s brojnim partnerima iz Evrope i regiona. Rezultati s tih projekata su i publicirani u prestižnim znanstvenim časopisima (Q1:5,7; Q2:1,4). Zahvaljujući sudjelovanju u ovim projektima Crna Gora je 2012. godine predstavila i uključila svoje sorte vinove loze u EU Vitis znanstvenu bazu podataka, što je od izuzetnog značaja za afirmaciju i promociju genetičkog naslijeđa vinove loze u Crnoj Gori.

Svoj plodni znanstveno-istraživački rad dr.sc. Vesna Maraš dopunjava i aktivnim stručnim angažmanom i članstvom u brojnim stručnim organizacijama: član je Odbora za poljoprivredu i šumarstvo Crnogorske akademije nauka i umjetnosti; član je Predsjedništva, Sekretar biotehničkih nauka i redovni član Akademije inženjerskih nauka Crne Gore; Bila je član Savjeta za naučno-istraživačku djelatnost u oblasti poljoprivrednih nauka Vlade Crne Gore u više mandata, a od 2015. do 2017. godine i predsjednica Savjeta za naučno-istraživačku djelatnost; nacionalni koordinator je i član radne grupe za rod Vitis ECPGR (Evropski Kooperativni program za Biljne Genetičke Resurse; član je naučnih odbora međunarodnih konferencija; član je Upravnog odbora Nacionalnog udruženja vinogradara i vinara Crne Gore; Crnogorski stručni predstavnik u programskom odboru za sedmi okvirni program EU za istraživanja i tehnološki razvoj; članica je Evropskog reda vitezova i međunarodni je sudija za ocjenjivanje vina. U ovom segmentu rada posebno bih istaknuo njen doprinos kao člana znanstvenog i organizacijskog odbora „Prve međunarodne naučne konferencije o Vrancu i drugim crnogorskim autohtonim sortama vinove loze“, koja je održana u Podgorici od 20-22. novembra 2017. godine, u čijoj organizaciji je kandidatkinja dala veliki doprinos. Rezultati koji su iznijeti na ovoj eminentnoj konferenciji, uz učešće znanstvenika iz 17 država, definirali su Crnu Goru kao jedan od centara diverziteta vinove loze na Balkanu koja može dati doprinos globalnom diverzitetu vinove loze, istovremeno je pozicionirajući kao specifičnu i originalnu kvalitetnu vinsku destinaciju. Sa konferencije je odštampan Conference Proceedings čija je urednica bila dr.sc. Vesna Maraš. a Crnogorska akademija nauka i umjetnosti kao suorganizator konfrenције je štampala Zbornik radova sa tog znanstvenog skupa.

ANALIZA PEDAGOŠKE OSPOSOBLJENOSTI (Rezime
 rezultata pedagoškog rada, sa naglašenim rezultatima iz
 zvaničnih studentskih anketa, ocjene pristupnog predavanja,
 ocjene inauguracionog predavanja)

Dr.sc. Vesna Maraš posjeduje bogato pedagoško iskustvo, aktivno se bavi pedagoškim radom tokom posljednjih 12 godina. U izvođenju nastave na Univerzitetu Donja Gorica angažirana je od 2010. godine. Za dekana Fakulteta za prehrambenu tehnologiju, bezbjednost hrane i ekologiju na Univerzitetu Donja Gorica izabrana je 2012. godine. Kroz svoje pedagoške aktivnosti obavljala je dužnost redovnog profesora na Fakultetu za prehrambenu tehnologiju, bezbjednost hrane i ekologiju. Bila je mentor i član više komisija za odbranu diplomskih radova, magistarskih teza i doktorskih disertacija. Bila je član komisije za odbranu doktorske disertacije na drugom univerzitetu/rangiranih u prvih 500. Koristeći savremene pedagoške metode uspješno, predano i savjesno prenosi znanje studentima. Za kvalitet pedagoškog rada, dr.sc. Vesna Maraš ocijenjena je najvišom ocjenom od strane Vijeća Fakulteta za prehrambenu tehnologiju i bezbjednost hrane Univerziteta Donja Gorica, na osnovi rezultata višegodišnjih anonimnih studentskih anketa.

II VERIFIKACIJA BODOVANJA

ZBIRNI PREGLED UKUPNOG BROJA REFERENCI PO OBLASTIMA DJELATNOSTI I BODOVA

DJELATNOST	Broj radova			Broj bodova		
		Poslije izbora	Ukupno	Prije izbora	Poslije izbora	Ukupno
1. NAUČNOISTRAŽIVAČKI RAD		62	116		43,3	139,40
3. PEDAGOŠKI RAD					11	
4. STRUČNI RAD		41	60		160	200
UKUPNO						

III MIŠLJENJE ZA IZBOR U ZVANJE

(Jasan zaključak o ispunjenosti uslova za izbor u odgovarajuće zvanje i mišljenje, saglasno Mjerilima za izbor u zvanje)

Na osnovi priložene natječajne dokumentacije i uvida u znanstveno-istraživački, pedagoški i stručni rad, držim da dr.sc. Vesna Maraš u potpunosti ispunjava i kvantitativno i kvalitativno, sve uvjete propisane Zakonom o visokom obrazovanju Crne Gore, Statutom Univerziteta Crne Gore i Mjerilima o uslovima i kriterijumima za izbor u zvanje redovnog profesora.

Zbog svega navedenog s posebnim zadovoljstvom predlažem Senatu Univerziteta Crne Gore da se **dr.sc. Vesna Maraš izabere u zvanje redovnog profesora za oblast Vinogradarstvo** na Biotehničkom fakultetu Univerziteta Crne Gore.

Kandidat: Dr Svetozar Savić

I OCJENA USLOVA

ISPUNJENOST USLOVA U POGLEDU STEPENA OBRAZOVANJA

Kandidat dr.sc. Svetozar Savić diplomirao je 1986. godine na Poljoprivrednom fakultetu - Odsjek za voćarstvo i vinogradarstvo, Univerziteta u Novom Sadu. Poslijediplomske studije (magisterij), grupu Ampelologija završio je na Poljoprivrednom fakultetu u Beogradu 1995. godine odbranivši magistarsku tezu pod nazivom: „*Utjecaj kratke rezidbe na rast, i prinos i kvalitet grožđa sorte kardinal u agroekološkim uslovima Čemovskog polja*“. Doktorsku disertaciju pod naslovom: „*Ampelografske karakteristike autohtonih sorti vinove loze u Crnoj Gori*“ odbranio je na Poljoprivrednom fakultetu u Beogradu 2000. godine i stekao zvanje doktora biotehničkih nauka, grupa Vinogradarstvo-Ampelologija.

Uspješnu znanstveno-istraživačku karijeru pratila su stalna usavršavanja na institutima u inozemstvu. Tako je obavio specijalizaciju u razmnožavanju virus free vinove loze u Atini (Faculty of Agriculture – Ampelography institute) 2000. godine. Narednu specijalizaciju u oblasti poznavanja vina i jakih alkoholnih pića obavio je 2008. godine u Londonu (Wine and Spirits Education Trust). Postdoktorske studije u oblasti Genetskih resura u vinogradarstvu završio je 2017. godine u Ljubljani (Biotehniška fakulteta, Univerza u Ljubljani)

U pogledu stupnja obrazovanja dr.sc. Svetozar Savić ispunjava sve uvjete propisane Zakonom o visokom obrazovanju Crne Gore, Statutom Univerziteta Crne Gore i Mjerilima o uslovima i kriterijumima za izbor u akademska i naučna zvanja (2019).

PODACI O RADNIM MJESTIMA I IZBORIMA U ZVANJE

Izbor u naučna i akademska zvanja dr.sc. Svetozar Savić započinje 2002. godine kada stječe zvanje **naučnog saradnika** na Institutu za istraživanja u poljoprivredi – Srbija, Beograd; u **zvanje višeg naučnog saradnika** izabran je 2009. godine na Biotehničkom fakultetu Univerziteta Crne Gore za oblast vinogradarstvo.

Zvanje docenta stekao je 2017. godine izborom na Nezavisnom univerzitetu Banja Luka, a na istom Univerzitetu 2022. godine stekao je zvanje **vanrednog profesora**.

Izvođenje nastave na Univerzitetu Mediteran, Podgorica, obavljao je u periodu 2010-2012, a na Fakultetu HEC, Budva od 2014 do 2022. godine. U „13. jul Plantaže“ a. d. u Podgorici obavljao je različite dužnosti.

ANALIZA NAUČNOISTRAŽIVAČKOG (UMJETNIČKOG) RADA (Rezime recezenta o naučnoistraživačkom (umjetničkom) radu kandidata na osnovu priloženih referenci sa izborom i tri naučnoistraživačka rada (umjetnička djela) za koja recezent smatra da predstavljaju najznačajniji doprinos kandidata u izvještajnom periodu, saglasno Mjerilima za izbor)

Na osnovi uvida u klasifikacionoj bibliografiji dr.sc. Svetozara Savića može se zaključiti da se radi o kandidatu koji je u svom dosadašnjem naučnoistraživačkom radu postigao veoma značajne rezultate.

Ukupan broj publiciranih bibliografskih jedinica iznosi 84 koje se najvećim dijelom odnose na vinogradarstvo i ampelografiju, ali i obrazovanje i trgovinu u okviru vinogradarsko-vinarske djelatnosti, kao i poljoprivredu općenito gledano. Njegovi radovi citirani su pedeset i pet puta u relevantnim svjetskim i domaćim časopisima (Google Scholar Citations: https://scholar.google.com/citations?view_op=list_works&hl=en&ser=v7ATy4YAAAAJ)

Najveći broj radova kandidata vezan je za izučavanje rejonizacije vinogradarstva, crnogorskih autohtonih sorti vinove loze i loznih vrsta, ispitivanju njihovih botaničkih, agrobioloških i privredno-tehnoloških karakteristika, njihovu karakterizaciju, molekularnu identifikaciju i istraživanje njihovog porijekla. Značajni dio istraživačkih aktivnosti dr.sc. Svetozara Savića bio je usmjeren i na utvrđivanje utjecaja različitih ampelotehničkih i enoloških operacija u vinogradu i podrumu na kvalitet grožđa i vina određenih loznih sorti.

Crnogorska ampelografija (2016) je najznačajnije autorovo djelo. Za ovu naučnu monografiju, čiji izdavač je Crnogorska akademija nauka i umjetnosti, autor je postao i laureat najvećeg crnogorskog državnog priznanja – Trinaestojulske nagrade – a ovu monografiju veliča i poznati svjetski ampelograf Francuz Thierry Lacombe. U svom osvrtu između ostalog navodi: „This book will be a reference for us and it is now included in the ampelographical library of INRA grape collection of Vassal“. U monografiji dr.sc. Svetozar Savić analiza i predlaže mjere za poboljšanje vinogradarske rejonizacije Crne Gore, prikazuje i analizira pedesetogodišnji klimatski niz i utjecaj klimatskih parametara na crnogorsko vinogradarstvo na primorju i zaleđu, detaljno analizira fizička i kemijska svojstva zemljišta na lokalitetima koji su pogodni za uzgoj vinove loze, prvi pronalazi na sjeveru Crne Gore i ampelografski opisuje divlju lozu (*Vitis vinifera* ssp. *sylvestris*), detaljno opisuje botaničke osobine vrha mladog lastara (23 karakteristike), zrelog lista i njegova ampelometrijska svojstva (40 karakteristika), grožđa, bobice i sjemenke (27 karakteristika), rodost autohtonih crnogorskih sorti (broj i postotak razvijenih i rodni lastara, koeficijente rodosti, kao i datume početaka, trajanja i temperaturne sume pojedinih fenofaza tokom godišnjeg ciklusa vinove loze, testove otpornosti na gljivične bolesti, kvalitet grožđa i šire, kemijski sastav i senzorsko ocjene vina). Ista istraživanja provodi i na najvažnijim introduciranim sortama, kao i na loznim podlogama.

Među navedenim bibliografskim jedinicama zapažena je autorova naučna monografija (2003) *Ekološki uslovi i autohtone sorte vinove loze u Crnoj Gori*, koja mu je najčešće citirano djelo (Google Scholar). Ova monografija prevedena je (2014.) na engleski jezik (Ecological Conditions and Autochthonous Wine Varieties In Montenegro, Lap Lambert Academic Publishing, Saarbrücken, Germany.) Autor, prvi put u Crnoj Gori suvremenim ampelografskim metodama opisuje najvažnije autohtone vinske sorte, njihove agrobiološke i privredno-tehnološke karakteristike, prvi put daje kritički osvrt na postojeću vinogradarsku rejonizaciju u Crnoj Gori, kreirajući sasvim novi pristup rejonizaciji, u novim oblastima preporučuje za uzgoj grupu vinskih i stolnih sorata vinove loze i loznih podloga. Njegov prijedlog postao je i osnova za službenu vinogradarsku rejonizaciju u Zakonu o vinu iz 2007. godine.

Takođe bih istakao i autorovu stručnu monografiju *Vino – knjiga o vinovoj lozi i vinu* (2010) Ova monografija prevedena je (2012) na ruski jezik (Савич, С.: Вино - книга о виноградној лози и вине) od strane poznatog ruskog izdavača - Olma media group, Moskva. Monografija obuhvaća gotovo sve ono što je potrebno znati o vinogradarstvu i vinarstvu, s posebnim osvrtom na stanje i uzgoj vinove loze i proizvodnju vina u Crnoj Gori (istorijat, klima i zemljište, sortiment, genetski modificiranu vinovu lozu, spravljanje i njegu vina, senzorska analiza vina).

Također, dr.sc. Svetozar Savić je koautor u monografiji nacionalnog značaja *Genetički resursi u biljnoj proizvodnji Crne Gore* (2021) čiji je izdavač Crnogorska akademija nauka i umjetnosti. Autor obrađuje poglavlje „Vinova loza“, gdje analizira porijeklo i uzgoj vinove loze u svijetu, istorijat i značaj vinove loze u Crnoj Gori, genetičke lozne resurse, opisuje autohtone i introducirane vinske i stolne sorte, stolne i besjemene sorte stvorene na Biotehničkom fakultetu, manje poznate lokalne vinske i stolne sorte, kao i divlje lozne vrste u Crnoj Gori.

Dr.sc. Svetozar Savić daje veliki doprinos i srednjoškolskoj vinogradarskoj literaturi gdje je jedini autor iz oblasti vinogradarstva u Crnoj Gori, koji potpisuje tri udžbenika i jednu stručnu knjigu za srednje poljoprivredne stručne škole u Crnoj Gori. (Vranac: do grožđa i vina, Centar za stručno obrazovanje; Vinogradarstvo, Centar za stručno obrazovanje; Osnove somelijerstva, Zavod za udžbenike i nastavna sredstva; Vino i hrana, Zavod za udžbenike i nastavna sredstva). Ujedno je recenzent udžbenika za drugi razred ugostiteljsko-turističkih škola – Restoraterstvo 2, 2017. Takođe, njegova stručna knjiga *Stotinu jedanaest vina iz crnogorskih porodičnih vinarija*, dobila je najveću nagradu u Parizu (OIV 2014).

Istaknuo bih također zapaženo učešće kandidata dr.sc. Svetozara Savića u naučno-istraživačkim projektima (lokalnim, regionalnim, nacionalnim, međunarodnim). Tako je učesnik u Opštinskoj konsultantskoj grupi (2020-2025) za izradu Strateškog plana razvoja opštine Bar; rukovodilac je projekta CANU (2017-2020) pod nazivom Istorijat vinogradarstva Crne Gore XVIII – XX vijek, (2017), član je projekta CANU (2016-2020): Genetički resursi u poljoprivredi i šumarstvu Crne Gore - GENRES; vođa je međunarodnog projekta izvrsnosti (INVO) – Genetski lozni resursi u Crnoj Gori, Ljubljana (2017); član je tima projekta „Vidovi održivog turizma u NP Skadarsko jezero – u funkciji privrednog aktiviranja prirodnih i kulturnih resursa (2013); član je Opštinske konsultantske grupe (2011) za izradu Strateškog plana razvoja opštine Bar; u saradnji sa Centrom za stručno obrazovanje kreirao je „Program obrazovanja za sticanje znanja i vještina iz somelijerstva“ koji je Savjet za obrazovanje odraslih usvojio (2010), a Ministarstvo prosvjete i nauke odobrilo; vođa je tima (2008) koja je izradila Strategiju razvoja Opštine Bar; Njemačka korporacija za tehničku

saradnju (GTZ) (2008) Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede, Savjetodavna služba za biljnu proizvodnju i Nacionalno udruženje vinogradara i vinara angažira ga kao eksperta u timu za izradu edukativnog programa Vinski turizam; vođa je tima koji je izradio za Vladu Republike Crne Gore – Direkcija za razvoj srednjih i malih preduzeća (2007), edukativni udžbenik pod nazivom *Započnite svoj sopstveni vinski biznis* namijenjen malim proizvođačima; član je tima koji je izradio (2006) analizu postojećeg stanja i perspektive razvoja u okviru strategije „Crnogorska poljoprivreda i Evropska unija“; Njemačka korporacija za tehničku saradnju (GTZ) (2006), angažira ga kao eksperta za edukaciju crnogorskih vinogradarsko-vinarskih proizvođača.

Svoj uspješni znanstveno-istraživački rad dr.sc. Svetozar Savić dopunjava i aktivnim stručnim angažmanom i članstvom u brojnim stručnim organizacijama: član je Odbora za poljoprivredu i šumarstvo Crnogorske akademije nauka i umjetnosti od 2003; član je grupe eksperata za akreditaciju studijskih programa odnosno reakreditaciju ustanova visokog obrazovanja u Agenciji za kontrolu i obezbjeđenje kvaliteta visokog obrazovanja (2019), Crnogorski delegat (2015-2018) u Komitetu visokih predstavnika (CSO - Committee of Senior Officials) u programu COST (Evropska saradnja u nauci i tehnologiji), član Savjeta za visoko obrazovanje (2015-2017), član Upravljačkog odbora (2015) INVO-HERIC (Visoko obrazovanje i istraživanje za inovacije i konkurentnost) koji finansira Svjetska banka (2015), delegat Crne Gore u Internacionalna organizacija za vinovu lozu i vino u Parizu (Organisation Internationale De La Vigne Et Du Vin – OIV) (2007-2013), član tima za zaštitu životne sredine - opština Bar (2005); član savjeta za zaštitu životne sredine – opštine Bar (2007).

ANALIZA PEDAGOŠKE OSPOSOBLJENOSTI (Rezime rezultata pedagoškog rada, sa naglašenim rezultatima iz zvaničnih studentskih anketa, ocjene pristupnog predavanja, ocjene inauguracionog predavanja)

Dr.sc. Svetozar Savić posjeduje značajno pedagoško iskustvo, aktivno se bavi pedagoškim radom tokom posljednjih 10 godina. U izvođenju akademske nastave na Univerzitetu Mediteran angažiran je u periodu 2010-2012. Kroz svoje pedagoške aktivnosti obavlja dužnost docenta i vanrednog profesora na Fakultetu za internacionalni menadžment u turizmu i hotelijerstvu (HEC) u Budvi. Bio je mentor i član više komisija za odbranu diplomskih radova i magistarskih teza. Koristeći suvremene pedagoške metode uspješno, predano i savjesno prenosi znanje studentima. Na osnovi višegodnjih anonimnih studentskih anketa za kvalitet pedagoškog rada, dr.sc. Svetozar Savić ocijenjen je najvišim ocjenama.

II VERIFIKACIJA BODOVANJA

ZBIRNI PREGLED UKUPNOG BROJA REFERENCI PO OBLASTIMA DJELATNOSTI I BODOVA

DJELATNOST	Broj radova		Broj bodova	
	Poslije izbora	Ukupno	Poslije izbora	Ukupno
1. NAUČNOISTRAŽIVAČKI RAD	36	79	84,5	190,29
2. PEDAGOŠKI RAD	3	11	19	30,5
UKUPNO				

III MIŠLJENJE ZA IZBOR U ZVANJE

(Jasan zaključak o ispunjenosti uslova za izbor u odgovarajuće zvanje i mišljenje, saglasno Mjerilima za izbor u zvanje)

Na osnovi priložene natječajne dokumentacije i uvida u znanstveno-istraživački, pedagoški i stručni rad, držim da dr.sc. Svetozar Savić u potpunosti ispunjava i kvantitativno i kvalitativno, sve uvjete propisane Zakonom o visokom obrazovanju Crne Gore, Statutom Univerziteta Crne Gore i Mjerilima o uslovima i kriterijumima za izbor u akademska zvanja, temljem čega s posebnim zadovoljstvom predlažem Senatu Univerziteta Crne Gore da se **dr.sc. Svetozar Savić izabere u zvanje docenta za oblast Vinogradarstvo** na Biotehničkom fakultetu Univerziteta Crne Gore.

RECENZENT

Dr.sc. Bernard Kozina,
redoviti profesor u trajnom zvanju
Zagreb

REFERAT

Za izbor u akademsko zvanje Višeg naučnog saradnika iz oblasti **zoologije** u JU Prirodnački muzej Crne Gore.

Na raspisani Konkurs javila se kandidatkinja **DR LIDIJA POLOVIĆ**.

BIOGRAFIJA

Rođena sam 18.05.1973. godine u Prijepolju, Republika Srbija. Osnovnu školu i Gimnaziju "Slobodan Škerović", završila sam u Podgorici.

Prirodno-matematički fakultet u Podgorici, Odsjek za biologiju završila sam 1999. godine.

Specijalističke studije na smjeru Morfologija, sistematika i filogenija životinja, završila sam na Biološkom fakultetu Univerziteta u Beogradu 19.11.2005. godine odbranivši specijalistički rad pod nazivom: "Morfološke odlike balkanskog